

KROĆENJE
GOROPADNICE

William Shakespeare

MATICA HRVATSKA

ELEKTRONIČKA IZDANJA MATICE HRVATSKE
NIZ KLASICI SVJETSKE KNJIŽEVNOSTI

3

William Shakespeare
KROČENJE GOROPADNICE

Za nakladnika
IGOR ZIDIĆ

Glavna urednica
ROMANA HORVAT

Urednik elektroničkih izdanja
JOSIP BRLEKOVIĆ

Priprema
SLUŽBA TEHNIČKE PRIPREME MH

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem ??????

ISBN 978-953-150-???-?

William Shakespeare

KROČENJE
GOROPADNICE

Preveo
MATE MARAS

MATICA HRVATSKA
ZAGREB 2011

Ukratko o djelu

Naslov izvornika: *The Taming of the Shrew*

Godina nastanka: 1593 (1589–94)

Uvedeno u Registar nakladnika: 2. svibnja 1594.

Prva izdanja: 1623(F1)

Izvori i utjecaji:

Nepoznati pisac: *A Merry Jest of a Shrewede and Curste Wyfe* (tiskano 1550)

George Gascoigne (1542–77): *Supposes* (izvedeno 1566, objavljeno 1573, 1587; prijevod talijanske drame nastale 1509)

Nepoznati pisac: *The Taming of a Shrew* (1594)

Commedia dell'arte

Neki plemić naiđe na pijana kotlokrpa Kristofora Slyja i poželi se s njim našaliti. Sluge lijepo obuku Slyja i smjeste ga u gospodarovu ložnicu, zatim mu kažu da je on plemić i da se oporavlja od ludila koje ga je držalo petnaest godina. Nailazi skupina glumaca koja će njemu za zabavu izvesti komediju pod naslovom »Kroćenje goropadnice«.

Radnja se zbiva u Padovi gdje živi bogati trgovac Battista koji ima dvije kćeri, Katarinu i Biancu. Zbog Katarinine goropadne naravi otac je razglasio da Bianca ne će ni za koga poći dok se Katarina ne uda. Lucenzio dolazi u Padovu na studije i zaljubi se u Biancu koju također prose Gremio i Hortensio. On smisli spletku po kojoj će zamijeniti odjeću sa svojim slugom Traniom pa tako prerušen stupiti u Battistinu službu kao Biankin učitelj. Dotle druga dva prosca udružuju snage da nađu muža za Katarinu.

Petruccio iz Verone posjeti Hortensija i pristane pomoći prijatelju ženidbom s Katarinom, osobito kada dozna koliki je njezin miraz. Usprkos Katarininu opiranju dogovoreno je vjenčanje i Petruccio odmah skuje osnovu kako će je ukrotiti do poniznosti: najprije kasni na vjenčanje, zatim joj stalno protuslovi što god ona rekla, dovodi je u svoju kuću na selu gdje joj ne da jesti ni spavati, uskraćuje joj novu odjeću, i na kraju od nje traži da potvrdi kako je sunce zapravo mjesec.

Potkraj komada prerušeni Lucenzio osvaja Biankino srce, Hortensio je na putu da osvoji bogatu padovansku udovicu, a Gremio odustaje od prosidbe. Sluga Tranio nagovori nekog učitelja u prolazu da glumi Lucenziova oca Vincenza koji će zajamčiti Battisti da budući Biankin muž ima veliko bogatstvo. Potom se Lucenzio i Bianca doista krišom vjenčaju.

Na povratku sa sela Katarina i Petruccio susretnu pravog Vincenza, te ga dovedu pred Lucenziovu kuću. Učitelj i Tranio nazivaju starca varalicom i šalju po redarstvenika da ga odvede u zatvor. Uto stigne Lucenzio i otkrije cijelu varku i već obavljenju ženidbu, a oba roditelja prihvate novo stanje stvari.

Za vrijeme trostruke gozbe, Petruccio, Lucenzio i Hortensio klade se čija će žena biti najposlušnija i doći na poziv svoga muža. Pokorna je samo Katarina, koja je postala drugom osobom, te ona održi sjajan govor poučavajući Biancu i udovicu o vrlinama bračne poslušnosti.

OSOBE

UVOD

KRISTOFOR SLY, *kotlokrp*

KRČMARICA

PLEMIĆ

PAŽ

Hajkači, sluge, glumci

KOMEDIJA

BATTISTA MINOLA, *bogat građanin iz Padove*

KATARINA, *goropadnica, Battistina starija kći*

PETRUCCIO, *plemić iz Verone, Katarinin prosac*

GRUMIO, *Petrucciov osobni sluga*

CURTIS, *Petrucciov glavni sluga u kući na selu*

KROJAČ

KITNIČAR

Pet ostalih Petrucciovih slugu

BIANCA, *mlađa Battistina kći*

GREMIO, *bogat stariji građanin iz Padove, Biankin prosac*

HORTENSIO, *plemić iz Padove, Biankin prosac*

LUCENZIO, *plemić iz Pise, Biankin prosac*

TRANIO, *osobni Lucenziov sluga*

BIONDELLO, *Lucenziov sluga*

VINCENZO, *bogat građanin iz Pise, Lucenziov otac*

UČITELJ iz Mantove

UDOVICA

Battistine sluge

Radnja se zbiva u Padovi i na selu u Petrucciovoj kući.

UVOD

PRVI PRIZOR

Ispred neke krčme u pustoši.
(*Ulaze Kristofor Sly i krčmarica.*)

SLY

Ja ću vas srediti, vjere mi.

KRČMARICA

Za vas su klade, huljo jedna.

SLY

Vi ste prostakuša, nijedan Sly nije hulja. Pogledajte u ljetopise, mi smo stigli s Rikardom Osvajačem.¹ Stoga, *paucas pallabris*,² neka svijet protječe. To je to!

KRČMARICA

Ne želite platiti čaše koje ste razbili?

SLY

Ne, ni novčića. Idi, sveti Jeronime,³ pođi u svoju hladnu postelju pa se zgrij.

---

1 Sly je pobrkao Rikarda Lavljeg Srca, koji je vodio Treći križarski rat, i Vilima Osvajača, koji je iz Normandije osvojio Englesku.

2 Mješavina latinskoga i španjolskoga: *u malo riječi, ukratko.*

3 U *Španjolskoj tragediji* Thomasa Kyda, glavni junak sam sebe upozorava: *Hieronimo, čuvaj se;* taj je usklik postao vrlo popularnom uzrečicom; Sly ga ovdje brka s prevoditeljem Biblije.

KRČMARICA

Znam ja tomu lijeka, moram dovesti pozornika.

10

(Izlazi.)

SLY

Pozornika, ili podzornika, ili nadzornika, ja ću njemu odgovoriti pred zakonom. Ni za palac se ne ću pomaknuti, mladiću. Neka dođe, drago mi je.

(Legne i zaspi.)

(Čuju se rogovi. Ulazi plemić na povratku iz lova, za njim pratnja.)

PLEMIĆ

Hajkaču, nalažem ti, dobro mi pazi na pse.

Odmori Veseljaka, jedno se pseto zapjenilo;

a Maglicu spari s onom kujom duboka glasa.

Zar nisi vidio, momče, kako se Srebrenko pokazao

u kutu živice, kad se trag najgore zametnuo?

Ne bih toga psa izgubio za dvadeset funta.

PRVI HAJKAČ

Pa, Zvončić je jednako dobar kao on, gospodaru.

20

Štektao je po pravom tragu koji se potpuno izgubio,

i dvaput je danas nanjušio najslabiji vonj.

Vjerujte mi, držim da je on bolji pas.

PLEMIĆ

Ti si lud. Kad bi Jeka bio tako brz,

procjenjivao bih da vrijedi dvanaest takvih.

Ali daj im dobru večeru, i pobrini se za sve.

Sutra namjeravam ponovno u lov.

PRVI HAJKAČ

Hoću, gospodaru.

PLEMIĆ

Što je tu? Netko mrtav, ili pijan? Vidi. Diše li?

DRUGI HAJKAČ

Diše, gospodaru. Da ga nije ugrijalo pivo, 30
ta bi mu postelja bila hladna za tako tvrd san.

PLEMIĆ

Nakazna živina, kako leži kao svinja!
Mrka smrti, kako ti je gnusna i odvratna slika!
Gospodo, želim se našaliti s ovim pijancem.
Što mislite, kad bi se prenio u postelju,
pokriven mekim plahtama, prstenje mu na prstima,
najbiranija zakuska uz njegovu postelju,
i kićene sluge kraj njega kad se probudi,
ne bi li taj prosjak tada zaboravio sama sebe?

PRVI HAJKAČ

Vjerujte mi, gospodaru, mislim da nema izbora. 40

DRUGI HAJKAČ

Čudno bi mu se to učinilo kad bi se probudio.

PLEMIĆ

Kao neki laskav san ili isprazna maštarija.
Podignite ga onda, i dobro izvedite tu šalu.
Odnosite ga blago u moju najljepšu sobu,
i po njoj povješajte sve moje pustopašne slike.
Umijte mu prljavu glavu toplim vodicama,
i zapalite mirisno drvo da stan zamiriše.
Pribavite mi spremnu glazbu kad se probudi,
da se razliježe sladunjav i nebeski zvuk.
Ako slučajno pokuša govoriti, budite spravni, 50
i odmah s duboko pokornim štovanjem kažite:
»Što bi vaša milost htjela zapovjediti?«

Neka ga jedan podvori srebrenim umivaonikom,
 da bude pun ružine vode i posut cvijećem,
 drugi neka donese vrč, treći ručnik, i neka kažu:
 »Je li po volji vašem gospodstvu osvježiti ruke?«
 Netko neka bude spreman sa skupom odjećom,
 i neka ga pita koje ruho želi odjenuti.
 Drugi neka mu govori o njegovim psima i konju,
 i da njegova gospa tuguje zbog njegove bolesti. 60
 Uvjerite ga da je bio umobolan; a kada
 on kaže tko je, recite da sanja, jer nije
 ništa drugo nego jedan moćni plemenitaš.
 Učinite to, i učinite to prirodno, ljubazna gospodo.
 Bit će to više nego izvrsna zabava,
 ako se suzdržano postupi.

PRVI HAJKAČ

Ja vam jamčim,
 gospodaru, tako ćemo odigrati svoju ulogu,
 da će on zbog našeg iskrenoga mara pomisliti
 da je upravo ono što mu reknemo da jest.

PLEMIĆ

Podignite ga blago, i u postelju s njim, 70
 i svatko na svoju dužnost kad se probudi.

(Iznose Slyja.)

(Čuju se trublje.)

Momče, pođi vidjeti kakva se to trublja čuje.

(Izlazi sluga.)

Valjda to znači — neki plemenit gospodin,
 zatekao se na putovanju, pa bi ovdje počينو.

(Ulazi sluga.)

Što je onda? Tko je to?

SLUGA

S dopuštanjem vaše milosti,
glumci koji vašem gospodstvu nude uslugu.

PLEMIĆ

Reci im neka pristupe.

(Ulaze glumci.)

Dobro mi došli, ljudi.

GLUMCI

Zahvaljujemo vašoj milosti.

PLEMIĆ

Kanite li noćas
ostati kod mene?

PRVI GLUMAC

Ako je po volji
vašem gospodstvu prihvatiti našu službu.

80

PLEMIĆ

Od svega srca. Ovoga čovjeka pamtim
kad je jednom glumio najstarijega seljakova sina.
To je bilo gdje ste tako lijepo prosili onu plemkinju.
Zaboravio sam vaše ime; ali vam je sigurno ta uloga
točno pristajala i prirodno ste je igrali.

DRUGI GLUMAC

Mislim da je to bio Soto što vaša milost ima na umu.

PLEMIĆ

Živa istina, ti si to izvrsno izveo.
Dobro, došli ste mi u sretan trenutak,
to više što mi je pri ruci neka zabava
gdje mi vaše umijeće može mnogo pomoći.

90

Ima tu jedan plemić koji će vas gledati večeras
 kako glumite; ali ja sumnjam u vašu suzdržljivost,
 kada zapazite njegovo čudnovato ponašanje —
 jer njegova milost još nikada nije gledala predstavu —
 da ne biste zapali u neko veselo ludovanje,
 i time ga uvrijedili; jer vam kažem, gospodo,
 ako se samo nasmiješite, njega obuzima gnjev.

PRVI GLUMAC

Ne bojte se, gospodaru, znamo se obuzdati,
 makar bio najneobičniji čudak na svijetu.

PLEMIĆ

Pođi, momče, odvedi ih u ostavu, 100
 i svakoga od njih prijateljski ugosti.
 Neka im ništa ne uzmanjka što moja kuća pruža.

(Izlazi netko s glumcima.)

Momče, ti pođi do moga paža Bartolomeja,
 i neka se sav odjene u haljine kao plemkinja.
 Kad to učini, odvedi ga u pijančevu sobu,
 i zovi ga gospom, ponizno mu se klanjaj.
 Reci mu od mene, ako želi steći moju ljubav,
 neka se ponaša na dostojanstven način,
 kako je viđao da se drže plemenite gospe
 spram svojih muževa. 110

Takvo štovanje neka on iskazuje pijancu
 tihim krotkim glasom i s krotkom udvornosti,
 i neka kaže: »Što bi vaša milost htjela zapovjediti,
 u čemu vaša gospa i vaša ponizna žena
 može pokazati revnost i obznaniti svoju ljubav?«
 I onda s ljupkim grljenjem, zavodljivim poljupcima,
 klonuvši glavom na njegove prsi, reci mu
 neka roni suze, kao da je tronuta od radosti

videć da se plemenitom gospodaru vratilo zdravlje,
 a punih sedam godina je za sebe smatrao 120
 da nije bolji od ubogog i odvratnog prosjaka.
 A taj mladić ako nema ženskoga dara
 da po zapovijedi kiši pravim pljuskom suza,
 luk će dobro poslužiti za tu doskočicu:
 neka ga kriomice donese u rupčicu,
 pa će mu usprkos svemu silom ovlažiti oko.
 Gledaj da se to obavi s najvećom mogućom žurbom;
 za koji čas ću ti dati daljnje upute.

(Izlazi sluga.)

Znam da će taj mladić dobro poprimiti dražest,
 glas, hod i ponašanje prave plemkinje. 130
 Čeznem da ga čujem kako pijanca naziva mužem,
 i kako će se moji ljudi suzdržavati od smijeha
 dok budu iskazivali štovanje tomu prostom seljaku.
 Ući ću da ih svjetujem. Možda će moja nazočnost
 ipak prigušiti previše veselo raspoloženje
 koje bi inače prevršilo svaku mjeru.

(Izlaze.)

DRUGI PRIZOR

Soba u plemićevu dvorcu.

*(Ulaze gore Sly i sluge; neki nose odjeću, umivaonik i
 vrč, te drugi pribor; za njima plemić.)*

SLY

Za ljubav Božju, vrč tankoga piva.

PRVI SLUGA

Bi li vaše gospodstvo popilo čašu španjolskoga bijelog?

DRUGI SLUGA

Bi li vaša milost kušala ovo ukuhano voće?

TREĆI SLUGA

Koju će odjeću vaša milost danas nositi?

SLY

Ja sam Kristofor Sly, ne zovite me ni »milosti« ni »gospodstvo«. Nikada u životu nisam pio španjolsko bijelo. A ako mi dajete išta kuhano, dajte mi kuhanu govedinu. Uopće me ne pitajte koju ću odjeću nositi, jer nemam više prslukâ nego leđa, ni više čarapa nego nogu, niti više cipela nego stopala — dapače, katkad imam više stopala nego cipela, ili takve cipele da mi nožni prsti vire kroz gornjište.

PLEMIĆ

Neka nebesa zaustave tu pustu tlapnju
u vašoj milosti! Oh, da jednog moćna čovjeka,
takva roda, s takvim posjedima, i tako visoka ugleda,
prožimlje jedan tako odvratani duh!

SLY

Što, zar me želite izluditi? Zar ja nisam Kristofor Sly, sin staroga Slyja iz Burton–Heatha, po rođenju pokućarac, po nauku grebenar, po preobrazbi medvjedar, a sada po trenutnom zvanju kotlokrp? Pitajte Marijanu Hacket, debelu krčmaricu iz Wincota, poznaje li me ona. Ako kaže da nemam četrnaest penija na računu samo za pivo, računajte me kao najlažljivijega podlaca među kršćanima. Što! Nisam ja pošasavio. Evo —

TREĆI SLUGA

Oh, to je ono zbog čega vaša gospa tuguje.

DRUGI SLUGA

Oh, to je ono zbog čega vaše sluge zdvajaju.

PLEMIĆ

Odatle dolazi to što vam se rođaci klone kuće
kao da ih odande odgoni vaše čudno ludilo. 30

O plemeniti gospodaru, spomeni se svog rođenja,
prizovi doma svoje prijašnje misli iz prognanstva,
a prognaj odavde te ružne proste snove.

Gledaj kako te tvoje sluge dvore,
svaki u svom poslu spreman na tvoj mig.

Želiš li glazbe? Slušaj, Apolon svira,

(Glazba.)

i dvadeset slavuja u krletkama pjeva.

Ili hoćeš spavati? Odvest ćemo te do ležaja

mekšega i milijega od razbludne postelje

što se negda napose namještala za Semiramidu.⁴ 40

Reci da se hoćeš prošetati; nastrijet ćemo tlo.

Ili želiš jahati? Tvoje ćemo konje opremiti,
njihovu ormu svu optočiti zlatom i biserjem.

Voliš li sokolarstvo? Imaš sokolove koji će se vinuti
iznad jutarnje ševe. Ili želiš loviti?

Tvoji će psi nagnati nebesa da im odgovore

i prodornu jeku izmamiti iz šuplje zemlje.

PRVI SLUGA

Reci da želiš hajkati; tvoji hrtovi su brzi
kao jeleni duga daha, da, hitriji od srne.

DRUGI SLUGA

Voliš li slike? Odmah ćemo ti donijeti 50

---

⁴ Legendarna asirska kraljica, poznata po raskoši i bludu; slavni su njezini viseći vrtovi.

Adonisa⁵ naslikana kraj potoka što teče,
a Citerka se sasvim sakrila u trščaku,
koji se kanda giblje i draga s njezinim dahom
kao što se lelujava šaš poigrava s vjetrom.

PLEMIĆ

Pokazat ćemo ti Iju⁶ dok je bila djevojkom,
i kako je zavedena i osvojena na prepad;
živo je to naslikano kao što se stvar dogodila.

TREĆI SLUGA

Ili Dafnu⁷ kako luta kroz trnovitu šumu,
grebući noge te bi se čovjek zakleo da krvari;
i na taj će prizor rastuženi Apolon zaplakati,
tako su krv i suze vješto naslikane.

60

PLEMIĆ

Ti si plemić, i ništa drugo nego plemić.
Imaš gospu koja je daleko ljepša
negoli ijedna žena u ovo izrođeno doba.

PRVI SLUGA

I dok joj nisu suze, koje je za te prolila,
preplavile ljupko lice poput kivna povodnja,
bila je najdivnije stvorenje na svijetu;
a ni sada ne zaostaje ni za jednom drugom.

SLY

Jesam li ja plemić? I da imam takvu gospu?
Ili sanjam? Ili sam sanjao do sada?

70

---

5 Adonis je lijepi mladić iz starogrčke mitologije; u njega se zaljubila Venera (tj. Afrodita, zvana Citerka jer se rodila na otoku Citeri); o toj ljubavi Shakespeare je napisao cijelu poemu.

6 Ija (Iona) je bila Zeusova ljubavnica; zbog ljubomorne Here on ju je pretvorio u kravu.

7 Dafna je nimfa koja je odbijala Apolonovu ljubav; dok je bježala, otac Penej ju je pretvorio u lovor.

Ja ne spavam. Ja vidim, čujem, govorim.
Ja ćutim miomirise i dodirujem meke stvari.
Tako mi života, doista sam plemić,
a nisam ni kotlokrp ni Kristofor Sly.
Dobro, dovedite nam gospu ovamo pred oči,
i još jedanput vrč najtanjega piva.

DRUGI SLUGA

Bi li vaša veličina htjela oprati ruke?
Oh, kako se radujemo videći da vam se vratila pamet!
Oh, kad biste još jednom samo znali tko ste!
Petnaest godina ste u snu proveli; ili, 80
kad ste se budili, bili ste budni kao da spavate.

SLY

Petnaest godina! Vjere mi, lijepo sam odrijemao.
Ali zar nikad nisam govorio cijelo to vrijeme?

PRVI SLUGA

Oh da, gospodaru, ali vrlo isprazne riječi;
jer, premda ste ležali ovdje u ovoj krasnoj sobi,
ipak biste govorili da vas izbacuju kroz vrata,
i psovali ste krčmaricu u toj gostionici, i govorili
da ćete je izvesti pred vlastelinski sud, jer da iznosi
ćupove od pješčenjaka, a ne baždarene vrčeve.
Katkada biste dozivali Ceciliju Hacket. 90

SLY

Da, ta žena je poslužiteljica u gostionici.

TREĆI SLUGA

Pa, gospodine, vi ne poznajete nikakvu gostionicu,
ni poslužiteljicu, ni ljude kakve ste nabrajali,
kao što su Stjepan Sly, i stari Ivan Naps iz Grčke,
i Petar Turph, i Henrik Pimpernell, i dvadeset

još takvih imena i ljudi kao što su ovi,
kojih nikad nije bilo niti ih je ikad itko vidio.

SLY

Onda hvala Bogu što sam se dobro oporavio.

SVI

Amen.

*(Ulazi paž kao gospa, s pratnjom; netko daje Slyju vrč
piva.)*

SLY

Hvala ti, s ovim ne ćeš biti na gubitku.

100

PAŽ

Kako živi moj plemeniti gospodar?

SLY

Bogme, dobro živim, jer ovdje ima
dosta živeža. Gdje je moja žena?

PAŽ

Ovdje, plemeniti gospodaru. Što od nje želiš?

SLY

Jeste li vi moja žena, a ne zovete me mužem?
Posluga me treba zvati gospodarom, vama sam suprug.

PAŽ

Moj muž i moj gospodar, moj gospodar i muž;
ja sam vaša žena u svoj svojoj poslušnosti.

SLY

To dobro znam. Kako ja nju moram zvati?

PLEMIĆ

Gospođo.

110

SLY

Gospođo Alice, ili gospođo Ivana?

PLEMIĆ

Gospođo, i ništa više; tako plemići nazivaju plemkinje.

SLY

Gospođo ženo, ovi kažu da sam sanjao
i prospavao dulje od nekih petnaest i više godina.

PAŽ

Da, a meni se to vrijeme čini kao trideset godina,
jer sam sve to vrijeme bila prognana od vaše postelje.

SLY

To je mnogo. Sluge, ostavite mene i nju nasamo.

(Izlaze sluge i plemić.)

Gospođo, svucite se i dođite sad u postelju.

PAŽ

Trostruko plemeniti gospodaru, usrdno vas molim
da mi oprostite za još jednu noć ili dvije;

120

ili, ako ne toliko, barem dok ne zađe sunce.

Jer su vaši liječnici izrijekom naredili,
zbog opasnosti da ne navučete prijašnju bolest,
da se još moram kloniti vaše postelje.

Nadam se da mi taj razlog stoji kao isprika.

SLY

Da, stoji tako da jedva mogu toliko dugo čekati. Ali
mrsko bi mi bilo da ponovno zapadnem u svoje snove.
Zato ću pričekati usprkos krvi i mesu.

(Ulazi glasnik.)

GLASNIK

Glumci vaše milosti, čuvši za vaš oporavak,
došli su glumiti jednu veselu komediju; 130
jer vaši liječnici drže da je to veoma prikladno,
videći da vam je prevelika tuga zgrušala krv,
a sjeta je hraniteljica mahnitosti. Stoga,
oni misle kako bi dobro bilo da gledate predstavu,
i da priklonite svoj duh veselosti i zabavi,
što sprječava tisuću zala i produžuje život.

SLY

Bogme, hoću. Neka oni to glume. Zar komendija nije
neka božićna ludorija ili neko opsjenarsko poskakiva-
nje?

PAŽ

Ne, dobri gospodaru, to su ugodnije stvari.

SLY

Što, kućanske stvari?

PAŽ

To je neka vrsta priče. 140

SLY

Dobro, gledat ćemo je. Dođite, gospođo ženo, sjednite
kraj mene, pa neka svijet klizi; nikada ne ćemo biti
mlađi.

(Sjednu.)

PRVI ČIN

PRVI PRIZOR

Padova. Ispred Battistine kuće.

(Trublje. Ulaze Lucenzio i njegov sluga Tranio.)

LUCENZIO

Tranio, kada sam od velike želje koju imadoh
da vidim lijepu Padovu, kolijevku učenosti,
stigao u plodnu Lombardiju,
ovaj pitomi vrt velike Italije,
a s ljubavlju i dopuštenjem svoga oca oboružao se
njegovom dobrom voljom i tvojim dobrim društvom,
vjerni moj slugo temeljito iskušan u svemu,
idemo ovdje predahnuti i sretno krenuti
stazom mudrosti i primjerena učenja.

Pisa, poznata po svojim trijeznim građanima,
dala mi je najprije život i mojeg oca,
trgovca koji naveliko posluje diljem svijeta,
Vincenza, potekloga od loze Bentivoglio.

Dolično je da Vincenzov sin, odgojen u Firenci,
ispuni sve nade koje su u njega polagane,
te da uresi svoje blagostanje vrlim djelima.

I zato, Tranio, trenutno proučavam vrlinu,
i prionut ću uz onaj dio filozofije
koji se bavi srećom što se upravo
s pomoću vrline treba postići. Reci mi

10

20

svoje mišljenje, jer sam napustio Pisu
i došao u Padovu kao čovjek koji napušta
plitku lokvu da bi zaronio u dubine,
i žudi ugasiti svoju žeđ do udovoljenja.

TRANIO

Mi perdonato,⁸ plemeniti gospodaru moj.
Ja sam u svemu po sklonostima kao vi,
radostan što tako ustrajavate u odlučnosti
da sišete slatkoće slatke filozofije.
Samo, dobri gospodaru, dok se divimo
toj vrlini i toj čudorednoj stezi, nemojmo biti 30
nikakvi stoici, nikakvi šašavci, molim,
niti se toliko posvetiti Aristotelovim obuzdavanjima
da se Ovidija sasvim odrekne kao izopćenika.
O logici se nadmudrujte sa znancima koje imate,
i vježbajte se u govorništvu u običnom razgovoru,
služite se glazbom i pjesništvom da živnete,
a matematike i metafizike se dohvatite kad vidite
da vam ih želudac podnosi.
Nema nikakve koristi gdje se ne osjeća zadovoljstvo.
Ukratko, gospodine, učite ono što vam je najdraže. 40

LUCENZIO

Velika ti hvala, Tranio, dobro me svjetuješ.
Da si se ti, Biondello, već iskrcao,
mogli bismo smjesta obaviti sve pripreme,
i unajmiti stan prikladan za primanje prijatelja
koje će nam boravak u Padovi priskrbiti.
Ali čekaj malo, kakvo je to društvo?

---

8 Iskvareni talijanski: *oprostite mi*.

TRANIO

Gospodaru,
neka povorka, da pozdravi naš dolazak u grad.
(*Ulaze Battista, Katarina, Bianca, Gremio i Hortensio.*)
(*Lucenzio i Tranio stanu sa strane.*)

BATTISTA

Gospodo, nemojte mi više dodijavati,
jer znate kako sam čvrsto odlučio;
to jest, da ne ću udijeliti svoju mlađu kćer 50
dok ne budem imao muža za stariju.
Ako ijedan od vas dvojice ljubi Katarinu,
jer vas dobro poznajem i jako vas volim,
imate dopuštenje da je do mile volje prosite.

GREMIO

Radije bih prosio. Ona je pregruba za mene.
Eto, eto, Hortensio, želite li vi ženu?

KATARINA

Molim vas, gospodine, zar vi mene želite
ubaciti kao mamac među ove drugare?

HORTENSIO

Drugare, djevojko? Kako to mislite? Nema vama druga 60
ako ne budete nježnije, podatnije naravi.

KATARINA

Vjere mi, gospodine, vi se ne morate nimalo bojati;
jamačno to nije ni napol puta do njezina srca.
Ali da jest, ne sumnjajte da se ona ne bi pobrinula
da vam tu tikvu počešlja stolcem tronošcem,
da vam razmaže lice, i da vas drži za budalu.

HORTENSIO

Od svih takvih vragova, oslobodi nas, dobri Gospode!

GREMIO

I mene isto tako, dobri Gospode!

TRANIO

Pst, gospodaru, tu se sprema dobra zabava.
Ova cura je skroz luda ili čudesno svojeglava.

LUCENZIO

Ali u šutnji one druge ja vidim
umiljato djevojačko ponašanje i razboritost.
Mir, Tranio.

70

TRANIO

Dobro kažete, gospodaru. Tiho, i nagledajte se.

BATTISTA

Gospodo, da bih začas mogao potvrditi
to što sam rekao — Bianca, idi unutra.
I neka ti ne bude neugodno, dobra Bianca,
jer te ne ću nimalo manje voljeti, djevojčice moja.

KATARINA

Krasna mezimica! Bolje bi joj bilo da gurne
prst u oko, znala bi zašto plače.

BIANCA

Sestro, budi zadovoljna u mojem nezadovoljstvu.
Gospodine, ponizno se pokoravam vašoj volji.
Moje knjige i glazbala pravit će mi društvo,
da gledam u njih i da se sama vježbam.

80

LUCENZIO

Slušaj, Tranio, možeš čuti Minervu⁹ gdje govori.

HORTENSIO

Sinjur Battista, zar ćete biti tako po strani?

Žao mi je što naša dobra volja uzrokuje

Biankinu patnju.

GREMIO

Pa, zar ćete je zatvoriti u kavez,
sinjur Battista, zbog ovoga vraga paklenoga,
da ona ispašta pokoru zbog njezina jezika?

BATTISTA

Gospodo, udobrovoljite se. Ja sam se odlučio.

Pođi unutra, Bianca.

90

(Izlazi Bianca.)

I zato što znam da ona najviše uživa
u glazbi, glazbalima i pjesništvu, držat ću
učitelje u svojoj kući prikladne da podučavaju
njezinu mladost. Ako vi, Hortensio,
ili vi, sinjur Gremio, poznajete kojega,
uputite ih ovamo; jer s potkovanim ljudima
ja ću biti vrlo ljubazan, i široke ruke
sa svojom djecom da im pružim dobar odgoj.

I tako, zbogom. Katarino, ti možeš ostati,
jer moram još nešto priopćiti Bianki.

100

(Izlazi.)

---

9 Minerva je starorimska božica mudrosti.

KATARINA

Pa, vjerujem da i ja mogu poći, zar ne? Što, hoće li se meni propisivati sati kao da, valjda, ne znam što bih uzela a što ostavila? Ha?

(Izlazi.)

GREMIO

Možete poći u vražju mater. Vaši darovi su tako dobri da vas ovdje nitko ne želi zadržavati. — Čujte, ljubav nije tako velika, Hortensio, da ne bismo mogli skupa vrtjeti palčeve i lijepo je ispostiti. Naš kolač je prijesan s obje strane. Zbogom. Ipak, zbog ljubavi koju gajim prema svojoj miloj Bianki, ako se i na koji način mog-nem namjeriti na prikladna čovjeka da je pouči onomu u čemu uživa, preporučit ću ga njezinu ocu.

HORTENSIO

I ja ću tako, sinjor Gremio. Ali jednu riječ, molim. Iako narav našega prijepora nikada još nije dopustila pregovore, znajte sada, nakon razmišljanja, obojice nas se tiče — da bismo opet mogli imati pristupa k našoj lijepoj gospi i biti sretni suparnici u Biankinoj ljubavi — valja nam se potruditi da postignemo naročito jednu stvar.

GREMIO

Što je to, molim?

HORTENSIO

Bogme, gospodine, da nađemo muža njezinoj sestri.

120

GREMIO

Muža? Vraga.

HORTENSIO

Ja kažem muža.

GREMIO

Ja kažem vraga. Mislite li vi, Hortensio, iako je njezin otac veoma bogat, da je ijedan čovjek tako veoma lud da se oženi paklom?

HORTENSIO

Gluposti, Gremio. Iako nadmašuje vašu strpljivost i moju da podnosimo njezine glasne izgrede, pa, čovječe, ima dobrih momaka na svijetu, i čovjek bi mogao na njih naletjeti, koji bi je uzeli sa svim njezinim manama, i s dosta novca.

GREMIO

Ne znam što reći. Ali meni bi bilo jednako drago uzeti njezin miraz pod tim uvjetom kao pristati da me svakog jutra bičuju pod velikim križem.

HORTENSIO

Vjere mi, kao što kažete, malo ima izbora među trulim jabukama. Ali dođite; kad nas je ova zakonska zaprjeka prijateljila, moramo održavati to prijateljstvo sve dok — pomogavši Battistinoj starijoj kćeri da nađe muža — ne oslobodimo njegovu mlađu kćer da se uda, a onda iznova u borbu. Slatka Bianca! Pratila nas dobra sreća. Tko najbrže trči taj dobiva prsten. Što vi kažete, sinjor Gremio?

GREMIO

Ja se slažem; i volio bih da sam već dao najboljega konja u Padovi da započne prošnjju onaj koji će je do kraja isprositi, oženiti se njome, odvesti je u postelju, i izbaviti ovu kuću od nje. Idemo.

(Izlaze Gremio i Hortensio.)

TRANIO

Molim, gospodine, recite mi, je li moguće
da bi se ljubav tako iznenada ukorijenila?

LUCENZIO

O Tranio, dok nisam osjetio da je to istina,
nikada nisam mislio da je to moguće ili vjerojatno. 150
Ali vidiš, dok sam dokono stajao i gledao,
osjetio sam djelovanje ljubavi u dokolici,
i sada se otvoreno ispovijedam tebi,
koji si mi jednako povjerljiv i jednako drag
kao što je Ana bila kraljici Kartage:¹⁰
Tranio, ja gorim, ja venem, ja ginem, Tranio,
ako ne osvojim tu mladu skromnu djevojku.
Svjetuj me, Tranio, jer znam da možeš.
Pomozi mi, Tranio, jer znam da hoćeš.

TRANIO

Gospodaru, nije vrijeme da vas sada korim;
osjećaj se ne može grdnjama prognati iz srca. 160
Ako vas je ljubav dodirnula, ne ostaje ništa nego:
*redime te captum quam queas minimo.*¹¹

LUCENZIO

Velika ti hvala, mladiću. Nastavi, to smiruje.
Ostatak će biti ugodan, jer tvoj savjet je razborit.

TRANIO

Gospodaru, vi ste tako uporno gledali tu djevu,
možda niste zapazili što je srž svega toga.

---

10 Kartaška kraljica je Didona; Ana je njezina pouzdanica.

11 Latinski: *otkupi se iz ropstva najmanjim (otkupom) što možeš*; citat iz Terencijeve komedije *Eunub*.

LUCENZIO

Oh, da. Vidio sam slatku ljepotu na njezinu licu,
kakvu je imala Agenorova kći¹² koja je nagnala
velikoga Jupitera da se ponizi pred njezinom rukom,
kad je svojim koljenima poljubio kretske žal.

170

TRANIO

Ništa više niste vidjeli? Zar niste zapazili
kako je njezina sestra počela psovati i dizati
takvu oluju da su smrtne uši jedva mogle
podnositi štropot?

LUCENZIO

Tranio, vidio sam kako se miču
njezine koraljne usne, a dahom je namirisala zrak.
Sveto i slatko je bilo sve što sam u nje vidio.

TRANIO

No, vrijeme je onda da se rastrese iz toga zanosa.
Molim, probudite se, gospodine. Ako volite djevu,
prionite mislima i duhom da je osvojite. Ovako to stoji:
Njezina starija sestra tako je prgava i goropadna,
gospodaru, i dok se nje otac ne otarasi,
vaša ljubav mora djevičanski živjeti doma;
i zato ju je pomno zatvorio u kavez,
jer njoj ne smiju dodijavati prosci.

180

LUCENZIO

Ah, Tranio, kako je on okrutan otac!
Ali zar nisi primijetio kako se brine
da joj nađe potkovane učitelje da je podučavaju?

---

12 Agenor je bio fenički kralj; njegovoj kćeri Europi pristupio je Jupiter (Zeus) u obliku bika i prenio je na Kretu gdje se pretvorio u lijepa mladića.

TRANIO

Da, bogme, jesam, gospodine; i sad je to sređeno.

LUCENZIO

Gotovo je, Tranio.

TRANIO

Gospodaru, dao bih ruku
da se naša domišljanja slažu i stapaju u jedno.

190

LUCENZIO

Reci mi najprije svoje.

TRANIO

Vi ćete biti učitelj,
i prihvatit ćete se podučavanja te djevojke.
To je vaš naum.

LUCENZIO

Jest. Može li se on izvesti?

TRANIO

Nije moguće. Jer tko će glumiti vašu ulogu i biti
ovdje u Padovi Vincenzov sin, držati kuću
i visjeti nad knjigom, dočekivati svoje prijatelje,
pohoditi svoje zemljake i ugošćavati ih?

LUCENZIO

Basta,¹³ smiri se, jer sve je gotovo.
Nas još nisu vidjeli ni u jednoj kući,
niti nas može razlikovati po našim licima
ijedan sluga ili gospodar. Onda ovako slijedi:
Ti ćeš biti gospodar, Tranio, umjesto mene,
držati kuću, i položaj, i sluge, kao što bih ja;

200

---

13 Talijanski: *dosta*.

ja ću biti netko drugi, neki Firentinac,
neki Napoletanac, ili siromašniji čovjek iz Pise.
To se izgleglo, i tako će biti. Tranio, smjesta se
razodjeni, uzmi moj šešir i plašt u boji.
Kada Biondello stigne, on dvori tebe,
ali ja ću mu prije utuviti da zaveže jezik.

TRANIO

To svakako morate.

210

Ukratko, gospodine, budući da je to vaša volja,
a moja je obveza da budem poslušan,
jer mi je tako naložio vaš otac kad smo polazili —
»Budi uslužan mojem sinu«, rekao je,
premda držim da je to bilo u drukčijem smislu —
ja sam zadovoljan da budem Lucenzio,
jer tako iskreno volim Lucenzija.

LUCENZIO

Tranio, budi to, jer Lucenzio je zaljubljen;
a ja neka budem rob, da bih osvojio tu djevu
čija je nagla pojava zaslužnjila moje ranjeno oko.

220

(Ulazi Biondello.)

Evo onoga lupeža. Momče, gdje si bio?

BIONDELLO

Gdje sam bio? Pa, kako to, gdje ste vi?
Gospodaru, je li moj drug Tranio ukrao vašu odjeću,
ili ste vi ukrali njegovu, ili oba? Molim, što se zbiva?

LUCENZIO

Momče, dođi ovamo. Nije vrijeme za šalu,
i zato uskladi svoje ponašanje s vremenom.
Tvoj sudrug Tranio, ovdje, da mi spasi život,
preuzima moju odjeću i moj položaj,

a ja sam, radi bijega, preuzeo njegovu.
Jer sam u svađi, odmah nakon iskrcaja, 230
ubio čovjeka, i bojim se da su me otkrili.
Dvori ga kako dolikuje, to ti zapovijedam,
dok ja ne umaknem odavde da spasim život.
Razumiješ li me?

BIONDELLO

Ja, gospodine? Ni najmanje.

LUCENZIO

I ni slova od Tranija u tvojim ustima.
Tranio se promijenio u Lucenzija.

BIONDELLO

Blago njemu. Da sam barem i ja tako.

TRANIO

I ja bih, vjere mi, mladiću, imao sljedeću želju:
da Lucenzio doista dobije Battistinu mlađu kćer.
Ali, momče, ne radi mene nego radi tvoga gospodara, 240
upozoravam te da se u svakoj vrsti društva
razumno ponašaš. Kad sam sâm, tada sam Tranio,
ali na svim drugim mjestima — tvoj gospodar Lucenzio.

LUCENZIO

Tranio, idemo.
Ostaje još jedna stvar, a ti je možeš izvršiti:
da budeš jedan od tih prosaca. Ako me pitaš zašto,
dosta je da su moji razlozi i dobri i važni.

(Izlaze.)

(Govore osobe iz uvoda, gore.)

PRVI SLUGA

Gospodaru, vi drijemate; ne marite za predstavu.

SLY

Da, svete mi Ane, marim. Dobar sadržaj, sigurno. Ima li još toga?

PAŽ

Gospodaru, tek je počelo.

SLY

Ovo je jedno veoma izvrsno remek–djelo, gospodo ženo. Volio bih da je već gotovo.

(Sjednu i pozorno čekaju.¹⁴)

DRUGI PRIZOR

Padova. Ispred Hortensiove kuće.

(Ulaze Petruccio i njegov sluga Grumio.)

PETRUCCIO

Verona, s tobom se opraštam na neko vrijeme, da vidim svoje prijatelje u Padovi, ali od sviju svoga najdražega i najprokušanijega prijatelja, Hortensija; i vjerujem da je ovo njegova kuća. Ovamo, momče Grumio, lupaj, kad kažem.

GRUMIO

Da lupam, gospodine? Koga bih trebao lupati? Je li ovdje tkogod ozlorabio vaše gospodstvo?

PETRUCCIO

Lupežu, kad kažem, ovdje mi žestoko lupaj.

---

¹⁴ Oni se više ne pojavljuju u komediji; trebali su samo uvesti gledatelje u svijet mašte, a poslije toga postaju suvišni.

GRUMIO

Da vam ovdje lupam, gospodine? Pa, gospodine, tko sam ja, gospodine, da bih po vama ovdje žestoko lupao, gospodine?

10

PETRUCCIO

Lupežu, kad kažem, lupaj mi na ova vrata, i dobro mi raspali, ili ću ti razlupati tu lopovsku tikvu.

GRUMIO

Moj gospodar je postao svadālica.
Ja bih vas trebao lupiti za početak,
A onda znam koga zapada najgori svršetak.

PETRUCCIO

Ništa od toga, je li?
Vjere mi, momče, ako ne zalupaš, ja ću potegnuti.
Iskušat ću kako ti ide solfeggio i pjevanje.
(Poteže ga za uši.)

GRUMIO

U pomoć, gospodari, u pomoć! Moj gospodar je poludio.

PETRUCCIO

Sad lupaj kad ti zapovijedam, lupežu jedan.
(Ulazi Hortensio.)

HORTENSIO

Što je, što se to događa? Moj stari prijatelj Grumio? I moj dobri prijatelj Petruccio? Kako ste svi vi u Veroni?

PETRUCCIO

Sinior Hortensio, dolazite da prekinete kavgu? *Con tutto il cuore ben trovato*,¹⁵ mogu reći.

HORTENSIO

Alla nostra casa ben venuto, molto onorato signor mio Petruccio.¹⁶ Ustaj, Grumio, ustaj. Izgladit ćemo tu svađu.

GRUMIO

Ne, nije važno, gospodine, to što on navodi na latinskome. Ne bi li ovo bio zakonski slučaj za mene da napustim njegovu službu, pazite, gospodine. Zapovijedao mi je da ga lupim i da ga žestoko raspalim, gospodine. Dobro, je li dolikovalo jednom sluzi da tako postupi sa svojim gospodarom, koji je možda imao, koliko vidim, dvadeset i dva,¹⁷ jedan previše?

Do Boga bih volio da sam ga lupio za početak,
Tada ne bi Grumija zapao najgori svršetak.

PETRUCCIO

Lupež bez pameti. Dobri Hortensio, naredio sam hulji da lupa na vaša vrata, ali ni za život nisam ga mogao nagnati da to učini.

GRUMIO

Da lupam na vrata? O nebesa! Zar mi niste rekli točno ove riječi: »Momče, lupaj me ovdje, raspali me ovdje, lupaj me dobro, i lupaj me žestoko!«? I sada dolazite s tim lupanjem na vrata?

---

15 Talijanski: *Od svega srca dobro vas našao*.

16 Talijanski: *U moju kuću dobro došao, vrlo štovani gospodine moj Petruccio*.

17 U izvorniku je *two and thirty*, vjerojatno aluzija na staru kartašku igru u kojoj se nije smjelo prijeći trideset jedan; u prijevodu je to prilagođeno današnjim igrama *ajnc* i *black jack*.

PETRUCCIO

Momče, odlazi, ili ne govori, upozoravam te.

HORTENSIO

Petruccio, strpljenja, ja sam jamstvo za Grumija.
Pa, ovo je težak slučaj između vas i njega,
vašega starog, vjernog, veselog sluge Grumija.
A recite mi sada, mili prijatelju, koji sretan lahor
nosi vas ovamo u Padovu iz stare Verone?

PETRUCCIO

Onaj vjetar što raznosi mladiće diljem svijeta
da traže sreću dalje od svojega doma
gdje se malo iskustva stječe. Ali ukratko,
sinjor Hortensio, ovako sa mnom stoji:
Umro je Antonio, moj otac, a ja sam se upustio
u ovaj škakljiv posao ne bih li se sretno
oženio i uspio najbolje što mogu.
Imam u kesi kruna, i dobara kod kuće,
i tako sam krenuo naokolo da vidim svijeta.

50

HORTENSIO

Petruccio, hoću li onda ja krenuti izravno k tebi,
pa ti preporučiti jednu goropadnu i nemilu ženu?
Ne ćeš mi biti nimalo zahvalan za savjet,
a ipak te uvjeravam da će ona biti bogata,
i to vrlo bogata. Ali ti si mi previše prijatelj,
i ne želim ti nju preporučiti.

60

PETRUCCIO

Sinjor Hortensio, među prijateljima kakvi smo mi
dovoljno je malo riječi; i zato, ako poznaješ
neku dostatno bogatu da bude Petrucciova žena —
jer blago je pripjev moga svadbenoga plesa —

pa bila ona ružna kao Florencijeva ljubav,¹⁸
stara kao Sibila,¹⁹ a prgava i goropadna
kao Sokratova Ksantipa,²⁰ ili još gora, 70
ne će me pokolebati, ili bar ne će otupiti u meni
oštricu želje, makar bila bjesomučna
kao što je nabujalo Jadransko more.
Došao sam da se oženim bogato u Padovi;
ako je bogato, onda je sretno u Padovi.

GRUMIO

Eto vidite, gospodine, on vam odrješito kaže što je na-
umio. Pa, dajte mu dosta zlata i oženite ga kakvom lut-
kom ili ukrasnom figurom, ili kakvom starom vješti-
com koja nema zuba u glavi, makar imala bolesti koliko
ih imaju pedeset i dva konja. Ne, ništa nije neprilično,
ako ima prilično novca. 80

HORTENSIO

Petruccio, kad smo već otišli toliko daleko,
nastavit ću ono što sam načeo u šali.
Mogu ti pomoći, Petruccio, da dobiješ ženu
sa dosta blaga, a mlada je i krasna,
odgojena kako najbolje dolikuje plemkinji.
Jedini je njezin nedostatak, i to je znatan nedostatak,
to što je nepodnošljivo prgava, i goropadna,
i tako tvrdoglava preko svake mjere,
da se ja, sve da mi je stanje daleko gore nego što jest, 90
ne bih njome oženio ni za rudnik zlata.

---

18 Vitez Florencije morao se zbog izgubljene oklade oženiti ružnom staricom; spominju ga pjesnici John Gower (*Confessio amantis*) i Geoffrey Chaucer (*Kanterberijske priče*), oba iz 14. stoljeća.

19 Sibila Kumanska, proročica iz Vergilijeve *Eneide*, kaže da joj je Apolon udijelio onoliko godina života kolika zrnaca pijeska može skupiti u pregršti.

20 Ksantipa je bila na zlu glasu po razdražljivoj i nasilnoj čudi; ostala je sinonimom svadljivice i goropadnice.

PETRUCCIO

Hortensio, mir. Ti ne poznaješ moć zlata.
Reci mi ime njezina oca, i to je dosta.
Jer ja ću joj pristupiti makar glasno karala
kao grmljavina kad se ujese oblaci prolamaju.

HORTENSIO

Njezin otac je Battista Minola,
prijazan i udvoran gospodin.
Njezino je ime Katarina Minola,
na glasu u Padovi po grdnu jeziku.

100

PETRUCCIO

Znam njezina oca, iako ne znam nju,
a on je dobro poznao moga pokojnog oca.
Ne ću spavati, Hortensio, dok je ne vidim,
i zato mi dopusti da budem toliko drzak s tobom
i ostavim te pri ovom prvom susretu,
osim ako me ne želiš otpratiti tamo.

GRUMIO

Molim vas, gospodine, pustite ga da ide dok traje to raspoloženje. Na moju riječ, da ga ona poznaje tako dobro kako ga ja poznajem, znala bi da na njega nimalo ne djeluju grdnje. Može ga možda pet–šest puta nazvati propalicom ili slično; no, to nije ništa; a kad on jedanput počne, kad sa psovka meta retorikne²¹ — da vam nešto kažem, gospodine — ako mu se ona imalo odupre, bacit će joj takav obrazac u lice, i tako će je njime preobraziti da ne će imati šire oči da na njih vidi nego mačka. Ne poznajete vi njega, gospodine.

---

21 U izvorniku stoji nejasno *rope-tricks*; prema nastavku teksta, većina komentatora drži da je to iskvareno *rhetorics*.

HORTENSIO

Pričekaj, Petruccio, moram poći s tobom,
jer pod Battistinim nadzorom je moje blago.
On ima dragulj mog života u zatočeništvu,
svoju mlađu kćer, lijepu Biancu,
i drži je daleko od mene i drugih još, 120
njezinih prosaca i mojih suparnika u ljubavi,
pretpostavljajući kako je nemoguća stvar,
zbog onih nedostataka koje sam prije izložio,
da bi ikada itko snubio Katarinu.
Stoga je Battista izdao ovakvu zapovijed:
da nitko ne će imati pristupa Bianki
dok prgava Katarina ne nađe muža.

GRUMIO

Prgava Katarina, gore ne može biti —
da se jedna djeva takvim nadimkom kiti.

HORTENSIO

Sad će meni moj prijatelj Petruccio učiniti 130
uslugu, pa kad se prerušim u tamno ruho,
on će me predstaviti starom Battisti kao učitelja
veoma upućena u glazbu, da podučavam Biancu,
tako da s pomoću te varke dobijem barem
dopuštenje i prigodu da joj iskažem ljubav,
i da se nenaslućen udvaram njoj nasamo.

GRUMIO

Tu nema lopovštine! Vidite, kad treba prevariti staru
čeljad, kako se mlada čeljad razumije između sebe.

(Ulaze Gremio i Lucenzio Šprerušen u Cambijaš.)

Gospodaru, gospodaru, pogledajte iza sebe. Tko to ta-
mo ide, ha?

HORTENSIO

Mir, Grumio. To je moj suparnik u ljubavi. 140
Petruccio, stanimo načas sa strane.

GRUMIO

Jedan pravi mladac i jedan zaljubljenik.

GREMIO

Oh, vrlo dobro; pomno sam pročitao popis.
Čujte, gospodine, hoću da budu lijepo uvezane —
sve knjige o ljubavi, gledajte to u svakom slučaju —
i gledajte da joj ne čitate nikakvo drugo štivo.
Vi me razumijete. Povrh i pokraj
velikodušnosti sinjor Battiste, ja ću to popraviti
svojom darežljivošću. Uzmite i svoj papir,
i neka mi budu veoma dobro namirisane, 150
jer slađa je od samog miomirisa ona
kojoj one idu. Što ćete joj čitati?

LUCENZIO

Što god joj budem čitao, zagovarati ću vas
kao svoga zaštitnika, budite u to uvjereni,
tako čvrsto kao da ste sami stalno nazočni,
da, možda i djelotvornijim riječima nego vi,
osim ako niste učenjak, gospodine.

GREMIO

Oh, ta učenost, kakva stvar je to!

GRUMIO

Oh, taj glupan, kakav magarac je to!

PETRUCCIO

Mir, momče. 160

HORTENSIO

Grumio, tiho. — Bog vas čuvao, sinjor Gremio.

GREMIO

Baš mi je drago što vas sretoh, sinjor Hortensio.
Znate li kamo idem? K Battisti Minoli.
Obećao sam da ću se temeljito raspitati
o kakvu učitelju za lijepu Biancu,
i sva je sreća da sam se dobro namjerio
na ovoga mladića, koji po učenosti i ponašanju priliči
njezinim potrebama; dobro je načitan u poeziji
i drugim knjigama, dobrim knjigama, ja vam jamčim.

HORTENSIO

To je dobro. A ja sam susreo jednoga gospodina
koji mi je obećao pomoći da nađem drugoga,
birana glazbenika da podučava našu gospu.
Tako ne ću ni trunka zaostati u svojoj dužnosti
prema lijepoj Bianki, koju toliko ljubim.

170

GREMIO

Ja je ljubim, i to će moja djela dokazati.

GRUMIO

I to će njegove kese dokazati.

HORTENSIO

Gremio,
sad nije vrijeme da dajemo oduška svojoj ljubavi.
Počujte me, pa ako iskreno sa mnom govorite,
reći ću vam novost koja je jednako dobra za obojicu.
Evo gospodina s kojim sam se slučajno sastao;
ako pristanemo na uvjete koji njemu odgovaraju,
on će se prihvatiti toga da prosi prgavu Katarinu,
da, i da se njome oženi, bude li mu po volji miraz.

180

GREMIO

Kako rečeno, tako učinjeno, to je dobro.
Hortensio, jeste li mu rekli sve njezine mane?

PETRUCCIO

Znam da je neugodna svadljivica i jezičara.
Ako je to sve, gospodo, ne vidim nikakva zla.

GREMIO

Ne? Tako mi kažete, prijatelju? Iz kojega ste kraja?

PETRUCCIO

Rođen u Veroni, sin starog Antonija.
Otac mi je umro, moja sreća živi za me,
nadam se još vidjeti dobre i duge dane.

190

GREMIO

O gospodine, život s takvom ženom bio bi čudan.
Ali ako vas to privlači, naprijed u ime Božje,
imat ćete mene da vam pomognem u svemu.
Ali hoćete li zaprositi tu divlju mačku?

PETRUCCIO

Hoću li živjeti?

GRUMIO

Hoće li je zaprositi? Da, ili ću je ja objesiti.

PETRUCCIO

Zašto sam došao ovamo nego s tom nakanom?
Mislite li da malo buke može prestrašiti moje uši?
Zar nisam u svoje vrijeme slušao gdje lavovi riču?
Zar nisam slušao more, nabujalo od vjetrova,
gdje bjesni kao srdit vepar zapjenjen od znoja?
Zar nisam slušao teške bitnice na bojištu,

200

i nebesko topništvo gdje grmi u visinama?
Zar nisam u bitci postrojenih vojska slušao
glasne uzbune, uznjištale konjice i zvek trubalja?
A vi mi zar govorite o jeziku jedne žene,
koji ne daje ni upola tako snažan prasak
kao što se čuje od kestena na seljakovu ognjištu?
Koješta! Plašite dječake baucima!

GRUMIO

Jer on se
nijednoga ne boji.

GREMIO

Hortensio, čujte. 210
Ovaj gospodin je sretno stigao, po mojem mišljenju,
za svoje vlastito dobro i za vaše.

HORTENSIO

Obećao sam da ćemo mu pružiti potporu
i snositi troškove njegove prosidbe, kakvi god bili.

GREMIO

To i hoćemo, uz uvjet da je osvoji.

GRUMIO

Da sam bar tako siguran u dobar objed.

(Ulaze Tranio, bogato odjeven Šprerušen u Lucenzijaš, i Biondello.)

TRANIO

Gospodo, Bog vam pomogao. Ako se smijem drznuti,
recite mi, molim vas, koji je najlakši put
do kuće sinjor Battiste Minole?

BIONDELLO

Onoga što ima dvije lijepe kćeri, 220
na njega mislite?

TRANIO

Upravo na njega, Biondello.

GREMIO

Čujte, gospodine, vi ne mislite i na nju?

TRANIO

Možda na njega i na nju, gospodine. Što se to vas tiče?

PETRUCCIO

Ne na onu što psuje, gospodine, u svakom slučaju, molim.

TRANIO

Ne volim psovače, gospodine. Biondello, pođimo.

LUCENZIO

Dobro je počelo, Tranio.

HORTENSIO

Gospodine, jednu riječ dok ne odete.
Jeste li vi prosac djevojke o kojoj govorite, da ili ne?

TRANIO

Ako i jesam, gospodine, je li to kakav prijestup?

GREMIO

Nije, ako ćete bez daljnjih riječi otići odavde. 230

TRANIO

Pa, gospodine, molim, zar ulice nisu slobodne
za mene kao i za vas?

GREMIO

Ali ona nije slobodna.

TRANIO

Zbog kojega razloga, molim vas?

GREMIO

Zbog toga razloga,
ako hoćete znati, što je ona odabrana ljubav
sinjor Gremija.

HORTENSIO

Što je ona odabranica sinjor Hortensija.

TRANIO

Polako, ljudi. Ako ste gospoda, budite mi
ovoliko pravedni; počujte me sa strpljenjem.
Battista je plemenit gospodin,
kojemu moj otac nije sasvim nepoznat,
pa sve da je njegova kći ljepša nego što jest,
mogla bi imati više prosaca, i mene među njima.
Lijepa Ledina kći²² imala je tisuću snubitelja,
onda i lijepa Bianca može imati još jednoga.
I imat će ga. Lucenzio će jedan od njih biti,
makar i Paris došao, u nadi da će sam pobijediti.

240

GREMIO

Što, ovaj će gospodin svima nama začepiti usta!

LUCENZIO

Gospodine, opustite mu uzdu, znam da će se pokazati ragom.

PETRUCCIO

Hortensio, kakva je svrha svih tih riječi?

---

22 Ledina kći je lijepa Helena, žena spartanskoga kralja Menelaja; nju je ugrabio Paris i time izazvao Trojanski rat.

HORTENSIO

Gospodine, dopustite da se toliko osmjelim te vas upitam,
jeste li vi ikada vidjeli Battistinu kćer? 250

TRANIO

Ne, gospodine; ali čujem da on ima dvije kćeri:
jedna da je tako slavna po poganu jeziku
kao što je druga po divnoj skromnosti.

PETRUCCIO

Gospodine, gospodine, prva je za mene, nje se okanite.

GREMIO

Da, prepustite tu tegobu velikom Heraklu,²³
i neka bude veća nego dvanaest Alkidovih.

PETRUCCIO

Gospodine, razumite uistinu ovo što vam kažem.
Mlađu kćer, o kojoj se raspitujete,
njezin otac čuva da joj ne pristupi
nijedan prosac, i ne će je nikomu obećati 260
dok se najprije ne uda starija sestra.
Mlađa je tada slobodna, i ne prije.

TRANIO

Ako je tako, gospodine, da ste vi čovjek koji mora
svima nama pomoći, i meni među ostalima,
te ako probijete led i to junaštvo izvršite,
pa zadobijete stariju, a mlađu oslobodite
da joj mi pristupimo, koga ona u sreći zapadne,
taj ne će biti tako pokvaren da bude nezahvalan.

---

23 Grčki junak Heraklo ispunio je dvanaest teških zadaća za mikenskoga kralja Euristeja; Alkid je njegov nadimak po obiteljskom predku Alkeju.

HORTENSIO

Gospodine, dobro kažete, i dobro mislite.
A budući da izjavljujete da ste prosac, morate, 270
kao što mi činimo, nagraditi ovoga gospodina
kojemu svi mi općenito ostajemo dužni.

TRANIO

Gospodine, ja ne ću zaostati. U znak toga,
na volju vam da se družimo danas popodne,
da ispijamo pehare u zdravlje naše gospe,
i da činimo ono što čine odvjetnici na sudu —
žestoko se bore, ali jedu i piju kao prijatelji.

GRUMIO I BIONDELLO

Oh, izvrstan prijedlog! Ljudi, uputimo se.

HORTENSIO

Prijedlog je doista dobar, i tako budi.
Petruccio, ja vam se kao *ben venuto*²⁴ nudim. 280
(*Izlaze.*)

---

24 Talijanski: *dobro došao*; Hortensio nudi Petrucciu gostoljublje.

DRUGI ČIN

PRVI PRIZOR

Padova. U Battistinoj kući.
(*Ulaze Katarina i Bianca.*)

BIANCA

Dobra sestro, ne čini mi krivo, niti čini krivo sebi, tvoreći sužnjicu i robinju od mene; to mi je mrsko. Ali za ove druge drangulije, odriješ mi ruke, strgnut ću ih sa sebe, da, svu svoju odjeću, sve do podsuknje, ili ću učiniti sve što mi zapovjediš da učinim, tako dobro znam svoju dužnost prema starijima.

KATARINA

Od sviju tvojih prosaca nalažem ti da kažeš kojega najviše voliš. Gledaj da se ne pretvaraš.

BIANCA

Vjeruj mi, sestro, od svih ljudi što žive nikada još nisam ugledala ono posebno lice kojim bih se mogla zanijeti više nego drugima.

10

KATARINA

Mezimice, ti lažeš. Zar to nije Hortensio?

BIANCA

Ako si njemu sklona, sestro, kunem ti se, sama ću se za tebe zauzeti da ga dobiješ.

KATARINA

Onda se ti valjda više zanosiš bogatstvom;
želiš dobiti Gremija da stalno budeš lijepa.

BIANCA

Je li to zbog njega što si mi toliko zavidna?
Ne, onda se šališ, i sada dobro razumijem,
ti si se sa mnom samo šalila cijelo ovo vrijeme. 20
Molim te, sestro, odriješi mi ruke.

KATARINA

Ako je to šala, onda je i sve ostalo bilo šala.
(*Udara je.*)
(*Ulazi Battista.*)

BATTISTA

No, što je, curo? Odakle izbija ta bezočnost?
Bianca, odmakni se. Jadna djevojka, plače.
Idi, prihvati se igle; ne miješaj se s njom. Srami se,
prostakušo vražjega duha; zašto činiš krivo onoj
koja nikada nije tebi krivo učinila?
Kad ti se ona usprotivila s nekom gorkom riječi?

KATARINA

Njezina me šutnja vrijeđa, i hoću se osvetiti.
(*Pojuri na Biancu.*)

BATTISTA

Što, pred mojim očima? Bianca, izadi. 30
(*Izlazi Bianca.*)

KATARINA

Što, ne možete me podnijeti? Da, sad vidim,
ona je vaše blago, ona mora dobiti muža,

a ja moram bosa plesati na dan njezina vjenčanja,²⁵
i zbog vaše ljubavi prema njoj voditi majmune u pakao.²⁶
Ne govorite mi ništa, idem sjesti i plakati,
dok ne mognem naći prigodu da se osvetim.

(Izlazi.)

BATTISTA

Je li ikada bilo nesretnijega čovjeka od mene?
Ali tko to dolazi ovamo?

*(Ulaze Gremio i Lucenzio u odjeći siromašna čovjeka
Šprerušen u Cambijaš; zatim Petruccio i Hortensio
Šprerušen u Liciaš; te Tranio Šprerušen u Lucenzijaš i
Biondello koji nosi lutnju i knjige.)*

GREMIO

Dobro jutro, susjede Battista.

BATTISTA

Dobro jutro, susjede Gremio.
Bog vas čuvao, gospodo.

40

PETRUCCIO

I vas, dobri gospodine. Molim, nemate li vi
lijepu i krjeposnu kćer, po imenu Katarinu?

BATTISTA

Ja imam kćer, gospodine, po imenu Katarinu.

GREMIO

Vi ste prenagli, pristupite tomu dužnim redom.

---

25 Bio je običaj u Engleskoj da starije neudane sestre to čine; izraz je postao poslovičan za usidjelice.

26 Još jedan poslovičan izraz za usidjelice, jer nisu imale djece da ih vode u raj.

PETRUCCIO

Krivo mi činite, sinjor Gremio, pustite me.
Ja sam plemić iz Verone, gospodine,
i slušajući o njezinoj ljepoti i njezinoj pameti,
o njezinoj ljubaznosti i stidljivoj skromnosti, 50
o njezinim čudesnim odlikama i blagu ponašanju,
drznem se pokazati kao napastan gost
u vašoj kući, da se na svoje oči osvjedočim
o tome glasu koji sam tako često slušao.
A kao ulaznicu za svoju dobrodošlicu,
predstavljam vam jednoga svoga čovjeka,
(*Predstavlja Hortensija.*)

koji je potkovan u glazbi i matematici,
da nju savršeno pouči u tim znanjima,
a znam da ona nije u njih neupućena.
Prihvatite ga, ili mi inače krivo činite. 60
Njegovo je ime Licio, rođen u Mantovi.

BATTISTA

Dobro došli, gospodine; i on, vama za ljubav.
Ali glede moje kćeri Katarine, to znam,
ne odgovara ona vama, na moju veću žalost.

PETRUCCIO

Vidim da se ne kanite s njom rastati,
ili vam se inače ne sviđa moje društvo.

BATTISTA

Nemojte me krivo razumjeti, govorim što mislim.
Odakle ste, gospodine? Kojim vas imenom mogu zvati?

PETRUCCIO

Petruccio je moje ime, sin Antonija,
čovjeka dobro poznata diljem Italije.

BATTISTA

Dobro ga znam. Dobro mi došli njemu za ljubav.

70

GREMIO

Dužno poštujući vašu priču, Petruccio, molim, dopustite da i mi ubogi molitelji progovorimo. Mjesta! Vi ste čudesno napasni.

PETRUCCIO

Oh, oprostite mi,
sinjor Gremio, rado bih obavio stvar.

GREMIO

Ne sumnjam u to, gospodine, ali vi ćete proklinjati svoju prosidbu. — Susjede, to je vrlo prihvatljiv dar, u to sam siguran. Da bih iskazao jednaku ljubaznost, ja, koji vam ugodno dugujem više nego itko, iskreno vam predajem ovoga mladog učenjaka,

(Predstavlja Lucenzija.)

koji je dugo studirao u Reimsu; jednako je potkovan u grčkom, latinskom i drugim jezicima, kao što je ovaj drugi u glazbi i matematici. Njegovo je ime Cambio. Molim, prihvatite njegove usluge.

BATTISTA

Tisuću puta hvala, sinjor Gremio. Dobro došli, dobri Cambio.

(Traniju.)

Ali, ljubazni gospodine, rekao bih da se vi držite kao stranac. Smijem li biti toliko drzak da doznam razlog vašega dolaska?

TRANIO

Oprostite mi, gospodine, drskost je s moje strane
što kao stranac u ovome gradu ovdje
sam sebe promičem u prosca vaše kćeri, 90
lijepa i krjeposna Bianke.

Niti je meni nepoznata vaša čvrsta odluka
da dadete prvenstvo starijoj sestri.
Sve što zahtijevam to je sloboda da budem,
pošto doznate kojega sam roda,
dobro došao među ostale koji prose,
te da imam slobodan pristup i milost kao ostali.
A kao prilog odgoju vaših kćeri
evo nudim jedno jednostavno glazbalo, 100
i ovaj malen svežanj grčkih i latinskih knjiga.
Ako ih prihvatite, njihova je vrijednost tada velika.

BATTISTA

Lucenzio je vaše ime? Odakle, molim?

TRANIO

Iz Pise, gospodine, sin Vincenza.

BATTISTA

Uglednoga čovjeka iz Pise. Dobro ga znam
po čuvenju. Veoma ste dobro došli, gospodine.

(Hortensiju.)

Vi uzmite lutnju,

(Lucenziju.)

a vi taj omot knjiga.

Odmah ćete poći da vidite svoje učenice.

Hej, ovamo!

(Ulazi sluga.)

Momče, odvedi ovu gospodu
k mojim kćerima, i reci im objema
da su ovo njihovi učitelji. Kaži im da s njima
dobro postupaju. 110

(Izlaze sluga, Hortensio, Lucenzio i Biondello.)

Mi ćemo se malo prošetati po vrtu,
a zatim na objed. Nadasve ste dobro došli,
i sve vas molim da tako mislite o sebi.

PETRUCCIO

Gospodine Battista, moj posao zahtijeva žurbu,
i ne mogu svaki dan dolaziti u prošnju.
Dobro ste znali mog oca, a po njemu i mene,
jedinoga baštinika svih njegovih posjeda i dobara,
koje sam prije poboljšao nego umanjio.
Recite mi dakle, ako zadobijem ljubav vaše kćeri,
koji ću miraz dobiti s njom kad se oženim? 120

BATTISTA

Poslije moje smrti polovicu mojih posjeda,
a kad je uzmete dvadeset tisuća kruna.

PETRUCCIO

A za taj miraz ja ću njoj osigurati
udovička prava, u slučaju da me nadživi,
na sve moje posjede i zakupnine što ih bude.
Neka se dakle sastavi poseban ugovor između nas,
da se pogodba može poštovati s obiju strana.

BATTISTA

Da, kad se doista zadobije posebna stvar,
to jest, njezina ljubav; jer to je srž svega.

PETRUCCIO

Ah, to nije ništa. Jer da vam kažem, oče, 130
ja sam jednako odlučan koliko je ona uznosita;
a kada se dvije razbjesnjele vatre dotaknu,
one progutaju tvar koja hrani njihov gnjev.
Premda mala vatra poraste s malim vjetrom,
ipak će krajnji udari ugasiti vatru i sve.
Tako ću ja s njom, i tako će mi ona popustiti,
jer sam osoran i ne udvaram se kao dijete.

BATTISTA

Smiješ se zbilja udvarati, i sretan ti bio ishod.
Ali oboružaj se protiv nekih nesretnih riječi.

PETRUCCIO

Da, neprobojno; kao što su planine za vjetrove, 140
koje se ne tresu, makar oni neprekidno puhali.
(Ulazi Hortensio razbijene glave.)

BATTISTA

Što je, prijatelju, zašto izgledaš tako blijedo?

HORTENSIO

Od straha, to vas uvjeravam, ako izgledam blijedo.

BATTISTA

Što, hoće li se moja kći iskazati kao dobra glazbenica?

HORTENSIO

Mislim da će se prije iskazati kao vojnik.
Oružje može izdržati s njom, ali lutnje nikada.

BATTISTA

Pa onda, ne možeš je slomiti da svira na lutnji?

HORTENSIO

Pa ne, jer je ona slomila lutnju na meni.
Samo sam joj rekao da je pogriješila priječnice,
i savio joj ruku da je poučim prstometu, 150
kadli, s najrazdraženijim vražjim duhom, ona reče:
»Priječnice, tako ih zovete? S njima ću vas poprijeko!«
I s tim riječima ona me raspali po glavi,
i moja se tikva probila kroz glazbalo,
i ondje sam stajao zaprepašten neko vrijeme,
kao na stupu srama, gledajući kroz lutnju,
dok me ona nazivala guslačkom ništarijom,
i tandrkalom, i još dvadeset takvih pogrđnih izraza,
kao da se pomno pripremala da me tako izvrijeđa.

PETRUCCIO

No, tako mi svijeta, to je živahna cura. 160
Volim je deset puta više nego sam je volio.
Oh, kako čeznem da se malo s njom porazgovorim.

BATTISTA

Dobro, pođite sa mnom, i ne budite tako utučeni.
Nastavite vježbati s mojom mlađom kćeri;
ona je spremna učiti i zahvalna je za učinjeno dobro.
Sinjor Petruccio, hoćete li s nama poći,
ili da svoju kćer Katarinu pošaljem k vama?

PETRUCCIO

Molim vas, pošaljite je; ovdje ću je čekati;
(Izlaze svi osim Petruccia.)
i kada dođe vatreno ću joj se udvarati. 170
Recimo da počne grđiti; pa tada ću joj
jednostavno reći da pjeva slatko kao slavuj.
Recimo da se namršti; reći ću joj da izgleda vedro
kao jutarnja ruža netom okupana u rosi.

Recimo da umukne i ni riječi ne htjedne kazati,
tada ću pohvaliti njezinu govornost,
i reći da se izražava s ganutljivom rječitošću.
Ako mi rekne da se nosim, ja ću joj zahvaliti
kao da me pita da ostanem s njom cio tjedan.
Ako odbije udaju, preklinjat ću je za dan
kad ću zatražiti napovijed, i kad ćemo se vjenčati. 180
Ali evo je, dolazi; pa sad, Petruccio, govori.
(*Ulazi Katarina.*)

Dobro jutro, Kato; jer tako se zovete, čujem.

KATARINA

Dobro ste čuli, ali su vam uši nešto tvrde;
nazivaju me Katarinom oni koji o meni govore.

PETRUCCIO

Vi lažete, vjere mi, jer se jednostavno zovete Kata,
i to kršna Kata, a katkada prgava Kata;
ali Kata, najljepša Kata u kršćanskome svijetu,
Kata iz Katinih dvora, moja preslatka Kata,
jer svi su slatkiji Kate, i zato, Kato,
primi ovo od mene, Kato moje utjehe: 190
Slušajući gdje se hvali tvoja blagost u svakom gradu,
gdje se spominju tvoje vrline, i proglašava tvoja ljepota —
ipak ne toliko glasno koliko tebi pripada —
to me je pokrenulo da te zaprosim da mi budeš žena.

KATARINA

Pokrenulo! Zbilja! To što vas je pokrenulo ovamo,
neka vas okrene odavde. Znala sam od prvog časa
da ste pokretnina.

PETRUCCIO

A što je to pokretnina?

KATARINA

Tronožac.

PETRUCCIO

Pogodila si. Dođi, sjedni na mene.

KATARINA

Magarci su stvoreni da nose, pa tako i vi.

PETRUCCIO

Žene su stvorene da nose, pa tako i vi. 200

KATARINA

Nisam takva raga kao vi, ako mislite na mene.

PETRUCCIO

Jao, dobra Kato, ja te ne ću opteretiti!
Jer, znajući da si još mlada i laka —

KATARINA

Previše laka da bi me stigao seljčina kao vi,
a ipak teška prema svojoj težini, pače —

PETRUCCIO

Pače? Pile — pi-pi!

KATARINA

Dobro ste ulovili, kao kokošar.

PETRUCCIO

O grlice sporih krila, hoće li kokošar uloviti tebe?

KATARINA

Hoće, kada grlica postane kokoš.

PETRUCCIO

Dajte, dajte, oso jedna; vjere mi, previše ste srditi.

KATARINA

Ako sam osa, bolje da se čuvate moga žalca. 210

PETRUCCIO

Onda je moj lijek da ga iščupam.

KATARINA

Da, kad bi glupan mogao otkriti gdje stoji.

PETRUCCIO

Tko ne zna gdje osa nosi svoj žalac?
Na zadku.

KATARINA

Na svom jeziku.

PETRUCCIO

Čijem jeziku?

KATARINA

Vašem, kad je na zadatku, i tako zbogom.

PETRUCCIO

Što, s mojim jezikom na vašem zadku? Ne, idemo opet,
dobra Kato. Ja sam plemić —

KATARINA

To ću iskušati.

(Udari ga.)

PETRUCCIO

Kunem se da ću vas pljusnuti, ako opet udarite.

KATARINA

Tako vam narasla grba.
Ako me udarite, niste nikakav plemić; 220
a ako niste plemić, nemate nikakva grba.

PETRUCCIO

Ti si grboslovac, Kato? Oh, uvedi me u svoje knjige.

KATARINA

Što vam je perjanica? Pijetlova kresta?

PETRUCCIO

Pijetao bez kreste, ako Kata bude moja kokoš.

KATARINA

Niste vi moj pijetao, kukurijećete kao kopun.

PETRUCCIO

Dajte, Kato, dajte; ne smijete izgledati tako kiselo.

KATARINA

Takva je moja navika kad vidim divljaku.

PETRUCCIO

Pa, ovdje nema divljaka, i zato ne izgledajte kiselo.

KATARINA

Ima, ima.

PETRUCCIO

Onda mi ih pokažite.

KATARINA

Da imam zrcalo, pokazala bih. 230

PETRUCCIO

Što, mislite na moje lice?

KATARINA

Dobro pogađa tako mlad.

PETRUCCIO

Svetoga mi Jurja, ja jesam mladić za vas.

KATARINA

Ipak ste uvenuli.

PETRUCCIO

To je od briga.

KATARINA

Baš me briga.

PETRUCCIO

No, čujte, Kato; zbilja, ne ćete tako umaknuti.

KATARINA

Izludit ću vas, ako ostanem. Pustite me.

PETRUCCIO

Ne, nipošto. Vidim da ste nadasve ljupki.
Rekli su mi da ste grubi, i mučaljivi, i mrzovoljni,
a sada vidim da su glasine vrlo lažne;
jer ti si ugodna, razigrana, nadasve udvorna,
nimalo oštra jezika, već slatka kao proljetno cvijeće. 240
Ti se ne znaš namrštit, ne znaš krivo pogledati,
ni gristi usnice, kako čine srdite djevojke,
niti je tebi užitak da budeš prkosna u razgovoru.
Nego ti blago postupaš sa svojim proscima,
umiljata u druženju, ljubazna i prijazna.
Zašto svijet kaže da Kata hramlje?
O klevetnički svijete! Kata je uspravna i vitka
kao ljeskova grana, i smeđe je puti
poput lješnjaka, a slađa od jezgre.
Oh, da vidim kako hodaš. Ti ne šepaš. 250

KATARINA

Bježi, budalo, i zapovijedaj onomu koga uzdržavaš.

PETRUCCIO

Je li ikada Dijana²⁷ ovako uresila šumarak
kao Kata ovu odaju svojim kneževskim hodom?
Oh, budi ti Dijana, a ona nek bude Kata,
pa neka Kata bude čista, a Dijana pustopašna.

KATARINA

Gdje ste naučili sav taj krasni govor?

PETRUCCIO

To je bez pripreme, mudar po majci prirodi.

KATARINA

Umna majka, inače je sin bezuman.

PETRUCCIO

Zar ja nemam pameti?

KATARINA

Imate, držite je u toplu.

PETRUCCIO

Bogme, to i mislim, slatka Kato, u tvojoj postelji. 260
I zato, ostavljajući sve ovo brbljanje po strani,
jednostavnim riječima ovako: Vaš otac je pristao
da budete moja žena; vaš miraz je ugovoren;
pa hoćete, ne ćete, ja ću se vama oženiti.
Zbilja, Kato, ja sam muž koji vama odgovara,
jer ovoga mi svjetla pri kojem vidim tvoju ljepotu,
tvoju ljepotu zbog koje mi se toliko sviđaš,
ti se ne smiješ udati ni za koga drugoga nego za me.
Jer ja sam rođen da ukrotim vas, Kato,
i da vas od divlje mačke pretvorim u Katu 270
prilagodljivu poput drugih domaćih mačaka.

---

27 Starorimska božica, povezana s mjesecom, čistoćom i lovom; često se spominje kao Cintija, Luna i Feba.

(*Ulaze Battista, Gremio i Tranio.*)

Evo vašega oca. Ne smijete me odbiti;
ja moram i hoću dobiti Katarinu za ženu.

BATTISTA

No, sinjor Petruccio, kako uspijevate kod moje kćeri?

PETRUCCIO

Kako nego dobro, gospodine? Kako nego dobro?
Bilo bi nemoguće da slabo uspijevam.

BATTISTA

Pa, što je, kćeri Katarino? Jesi li potištena?

KATARINA

Vi me zovete svojom kćeri? No, mogu vam reći,
pokazali ste nježan očinski obzir
kad me želite udati za napola luda čovjeka,
za mahnita grubijana i brbljavca koji psuje,
koji misli da će kletvama riješiti stvar.

280

PETRUCCIO

Oče, ovako je to: vi osobno i sav svijet
što ste o njoj govorili, krivo ste o njoj govorili.
Ako je ona prgava, takva je svrsishodno,
jer nije tvrdoglava, nego ponizna kao golubica;
ona nije žestoka, nego blaga kao jutro.
Po strpljivosti pokazat će se kao druga Grizelda,²⁸
i kao Rimljanka Lukrecija²⁹ po svojoj čistoći.
I da zaključim, tako smo se dobro složili
da je u nedjelju dan vjenčanja.

290

---

28 Grizelda, »cvijet ženske strpljivosti«, opisana je najprije u Boccacciovu *Dekameronu*; poslije je u Engleskoj bila predmetom jedne Chaucerove priče, te nekoliko balada i tragedija.

29 Lukrecija je legendarna rimska junakinja koja je počinila samoubojstvo kad ju je silovao Tarkvinije; Shakespeare je o njoj napisao dugačku poemu.

KATARINA

Prije ću te vidjeti obješena u nedjelju.

GREMIO

Čuj, Petruccio, ona kaže da će te prije vidjeti obješena.

TRANIO

Je li to vaše uspijevanje? Onda, laku noć našem dijelu.

PETRUCCIO

Budite strpljivi, gospodo, ja biram nju za sebe.

Ako smo ona i ja zadovoljni, što se vas to tiče?

Pogodba je između nas dvoje, kad smo bili sami,
da će i dalje biti prgava u društvu.

Ja vam kažem da je nemoguće povjerovati
koliko me ona ljubi. O najljupkija Kato!

300

Objesila mi se oko vrata, i poljubac na poljubac
umnožavala tako brzo, nižući prisegu za prisegom,
da me je u tren oka pokorila svojoj ljubavi.

Oh, vi ste početnici. Pravi je užitek vidjeti
kako i kukavni mlitavac, kad su muškarci i žene
nasamo, može ukrotiti najprgaviju goropadnicu.

Daj mi ruku, Kato, ja odlazim u Veneciju
kupiti opravu da bude spremna za dan vjenčanja.

Pripremite pir, oče, i pozovite svatove.

Ja ću se pobrinuti da moja Katarina bude krasna.

310

BATTISTA

Ne znam što bih rekao, ali dajte mi ruke.

Bog vam poslao radost, Petruccio; brak je ugovoren.

GREMIO I TRANIO

Amen, kažemo mi. Bit ćemo svjedoci.

PETRUCCIO

Oče, i ženo, i gospodo, zbogom,
ja odlazim u Veneciju; nedjelja će brzo doći.
Imat ćemo prstenje, i nakit, i krasno tkanje;
poljubi me, Kato, u nedjelju je naše vjenčanje.
(Izlaze Petruccio i Katarina, na razne strane.)

GREMIO

Je li ikada tako naglo sklopljen brak?

BATTISTA

Vjere mi, gospodo, sada igram ulogu trgovca,
i ludo se upuštam u očajnički posao.

320

TRANIO

To je bila roba koja je u vas ležala i kvarila se;
ona će vam donijeti dobitak, ili će propasti na moru.

BATTISTA

Dobitak koji tražim je smirenje u tom braku.

GREMIO

Nema sumnje, on je smirio svoju lovinu.
Nego sad, Battista, na vašu mlađu kćer;
danas je dan kojemu smo se dugo nadali.
Ja sam vaš susjed, i bio sam prvi prosac.

TRANIO

A ja sam onaj koji ljubi Bianku više
nego riječi mogu posvjedočiti ili vaše misli naslutiti.

GREMIO

Mladče, ti ne možeš ljubiti žarko kao ja.

330

TRANIO

Sijeda brado, tvoja ljubav mrzne.

GREMIO

Ali tvoja prži.

Lakomisleniče, odstupi; zrelost daje ploda.

TRANIO

Ali mladost uspijeva u očima ženskog roda.

BATTISTA

Umirite se, gospodo, ja ću izgladiti taj sukob.

Djela moraju odnijeti nagradu, pa od vas dvojice,

tko mojoj kćeri mogne zajamčiti veće udovištvo,

taj će zadobiti ljubav moje Bianke.

Recite, sinjor Gremio, što joj vi možete zajamčiti?

GREMIO

Prvo, kako znate, moja kuća u gradu

bogato je opskrbljena srebrenim i zlatnim priborom,

340

z djelama i vrčevima da ona mijе svoje nježne ruke.

Moji zastori su svi od tirske tapiserije;³⁰

kovčegе od bjelokosti napunio sam srebrenjacima;

u škrinjama od čempresovine su pokrivači iz Arrasa,

skupocjeno ruho, zavjese i baldahini, birano

platno, turski jastuci optočeni biserjem,

čipke od venecijanskoga zlata u sitnom vezu,

kositreno i bakreno suđe, i sve drugo što pripada

kući i kućanstvu. Zatim na svome imanju

imam stotinu smlječnih krava za muzlicu,

350

stotinu i dvadeset gojnih volova u pojatama,

i sve ostalo što odgovara tomu udjelu.

Mene su pritisnule godine, moram priznati,

te ako sutra umrem, to je njezino,

ako bude, dok sam živ, jedino moja.

---

30 Fenički grad Tir bio je slavan u antičko doba po skrletnoj ili purpurnoj boji koja se dobivala iz školjaka.

TRANIO

Dobro je upalo ono »jedino«. Gospodine, čujte mene.
Ja sam baštinik svoga oca i jedini sin;
ako mognem dobiti vašu kćer za ženu,
ostavit ću joj tri–četiri kuće, jednako dobre,
unutar zidina bogate Pise, kao bilo koja 360
što je stari sinjor Gremio ima u Padovi;
i k tomu dvije tisuće dukata na godinu
od plodne zemlje; sve će to biti njezina nadarbina.
Što, jesam li vas priklještio, sinjor Gremio?

GREMIO

Dvije tisuće dukata na godinu od zemlje!
Sva moja zemlja ne vrijedi toliko. —
Dobit će ona to, i k tomu veliki jedrenjak
što sada leži na sidrištu u Marseilleu.
Što, jesam li ja vas prigušio tim jedrenjakom?

TRANIO

Gremio, poznato je da moj otac ima ništa manje 370
nego tri velika jedrenjaka, pokraj dva galijuna
i dvanaest nepropusnih galija. Njih ću joj zajamčiti,
i dvostruko više od svega što sljedeće ponudiš.

GREMIO

Ne, sve sam ponudio, nemam ništa više,
i ne može ona dobiti više negoli sve što imam.
Ako se vama sviđam, imat će mene i sve moje.

TRANIO

Pa, onda je djevojka moja usuprot cijelom svijetu
po vašem tvrdom obećanju. Gremio je ispao iz igre.

BATTISTA

Moram priznati da je vaša ponuda bolja,
pa neka joj vaš otac dade to jamstvo,
i ona je vaša; inače, morate mi oprostiti,
ako vi umrete prije njega, gdje je njezino udovištvo?

380

TRANIO

To je samo zanovijetanje. On je star, ja mlad.

GREMIO

A zar mladi ljudi ne mogu umrijeti kao i stari?

BATTISTA

Dobro, gospodo, ovako sam odlučio:
Vi znate da će se u dođu nedjelju
udati moja kći Katarina; nadalje,
u sljedeću nedjelju Bianca će biti
vaša mladenka, ako dobijete to jamstvo;
ako ne, bit će sinjor Gremiova. 390
I tako se ja opraštam, i zahvaljujem obojici.

(Izlazi.)

GREMIO

Zbogom, dobri susjede. — Sad se tebe ne bojim.
Momče, mladi kockaru, tvoj bi otac bio lud
kad bi ti dao sve, i u svojoj oronuloj dobi
živio od tvoje milostinje. Koješta, besmislica!
Nema ljubaznosti, mladiću, u starog talijanskog lisca.

(Izlazi.)

TRANIO

Kuga na tvoju lukavu olinjalu kožu!
Ali ja sam ga nadigrao s najnižom kartom.
Zabio sam u glavu da svom gospodaru učinim dobro.

Vidim da nema druge nego da navodni Lucenzio 400
mora dobiti oca, zvanog navodni Vincenzo.
I to je pravo čudo. Obično očevi
začinju djecu; ali u ovom slučaju udvaranja
dijete će začeti oca, ako ne zataje moja varanja.
(*Izlazi.*)

TREĆI ČIN

PRVI PRIZOR

Padova. U Battistinoj kući.

(Ulaze Lucenzio Šprerušen u Cambijaš, Hortensio Šprerušen u Liciaš i Bianca.)

LUCENZIO

Guslaču, prestanite. Vi se previše odvažujete, gospodine.
Zar ste tako brzo zaboravili dobrodošlicu
s kojom vas je pozdravila njezina sestra Katarina?

HORTENSIO

Ali, svadljivi podučavatelju,
ovo je zaštitnica nebeske harmonije.
Stoga, dajte mi dopuštenje da imam prvenstvo,
pa kada u glazbi provedemo jedan sat,
imat ćete jednako toliko vremena za svoje predavanje.

LUCENZIO

Naopako magare, koje nikad nije čitalo dotle
da bi spoznalo razlog zašto je glazba uspostavljena!
Zar nije zato da osvježi čovjeku duh
poslije učenja ili svakidašnjega truda?
Stoga, dajte mi dopuštenje da čitam filozofiju,
a kada ja prestanem vi ponudite svoju harmoniju.

10

HORTENSIO

Momče, ja ne ću trpjeti ta tvoja izazivanja.

BIANCA

Pa, gospodo, dvostruko mi na žao činite
kad se svađate oko onoga što ovisi o mojem izboru.
Ja nisam učenik kojega šibaju u školi,
ne ću se vezati za sate i propisano vrijeme,
nego ću učiti lekcije kako se meni sviđa. 20
Pa da presiječemo svaku svađu, sjednimo ovdje.
Vi uzmite svoje glazbalo, svirajte u međuvremenu;
njegovo će predavanje završiti prije nego ga ugodite.

HORTENSIO

Napustit ćete njegovo predavanje kad ugodim?

LUCENZIO

Ne ćemo vam ugoditi. Ugađajte svoje glazbalo.

BIANCA

Gdje smo zadnji put stali?

LUCENZIO

Ovdje, gospo:
Hic ibat Simois, hic est Sigeia tellus,
*Hic steterat Priami regia celsa senis.*³¹

BIANCA

Prevedite to. 30

LUCENZIO

Hic ibat, kako vam prije rekoh; *Simois*, ja sam Lucenzio; *hic est*, sin Vincenza iz Pise; *Sigeia tellus*, prurušen ovako da zadobijem vašu ljubav; *Hic steterat*, a onaj Lucenzio što dolazi u prošnju; *Priami*, to je moj sluga

---

31 Latinski: *Ovdje je tekao Simois, ovdje je sigejska zemlja, / Ovdje je stajao visoki kraljevski dvor staroga Prijama.* (Ovidije, *Heroides*)

Tranio; *regia*, zauzima moj položaj; *celsa senis*, da bismo prevarili starog Pantalonea.³²

HORTENSIO

Gospo, moje glazbalo je ugođeno.

BIANCA

Da čujemo. — Oh, fuj! Visoka žica škripi.

LUCENZIO

Pljunite u rupu, čovječe, pa iznova ugađajte.

BIANCA

Sada da vidim znam li ja to prevesti: *Hic ibat Simois*, ja vas ne poznajem; *hic est Sigeia tellus*, ja vam ne vjerujem; *Hic steterat Priami*, pripazite da nas on ne čuje; *regia*, nemojte predmnijevati; *celsa senis*, nemojte očajavati.

HORTENSIO

Gospo, sad je ugođeno.

LUCENZIO

Sve osim niske.

HORTENSIO

Niska je točna; to niski nitkov škripi. —
Kako je vatren i drzak naš podučavatelj.
Gle, tako mi života, nitkov se udvara mojoj ljubavi.
Pedascule,³³ odsada ću bolje na tebe paziti.

---

32 Lik iz talijanske komedije *dell'arte*; venecijanski trgovac, bogat i škrt starac, smetnja ljubavnim parovima. Ovdje se to odnosi na Gremija.

33 Iskvarena latinština: *Učiteljčiču*.

BIANCA

S vremenom možda povjerujem, ali sada sumnjam.

LUCENZIO

Ne sumnjajte. — Da, svakako, Eakid je bio 50
Ajant,³⁴ nazvan tako po svom djedu.

BIANCA

Moram vjerovati svom učitelju, kad vam kažem,
inače bih se još sporila o toj sumnji.
Ali pustimo to. Sada je, Licio, na vas red.
Dobri učitelju, nemojte mi zamjeriti, molim,
što sam se s vama obojicom tako šalila.

HORTENSIO (*Lucenziju*)

Vi možete poći u šetnju, i načas me ostaviti.
Moja poduka ne obuhvaća trodijelnu glazbu.

LUCENZIO

Zar ste tako kruti, gospodine? — Dobro, moram čekati. 60
I paziti k tomu, jer, ako se ne varam,
naš krasni glazbenik postaje sve zaljubljeniji.

HORTENSIO

Gospo, prije negoli dotaknete glazbalo,
da biste naučili sustav mojeg prstometa,
moram početi s prvim začecima umjetnosti,
da vas naučim ljestvicu na kraći način,
ugodnije, jezgrovitije i djelotvornije,
nego što je poučavao itko od moje struke.
I evo, tu je to lijepo napismeno prikazano.

BIANCA

Pa, ja sam odavno prešla svoju ljestvicu. 70

---

34 Tako Homer naziva Ajanta Telamonova, po djedu Eaku; Eak je bio i Ahilejev djed.

HORTENSIO

Ipak pročitajte Hortensiovu ljestvicu.

BIANCA

Do, ja sam temelj svakom skladu;

Re, Hortensio gaji nadu;

Mi, Bianca, uzmi ga za muža;

Fa do, on ti ljubav strasno pruža;

Sol re, jedan ključ, a note dvije;

La mi, smiluj mu se ili mrije.

Vi ovo nazivate ljestvicom? Koješta, ne sviđa mi se!

Draži mi je stari način. Nisam tako hirovita
da bih dobra pravila mijenjala za čudne izume.

(Ulazi sluga.)

SLUGA

Gospodarice, otac vas moli da se ostavite knjiga,
i da pomognete uresiti sobu vaše sestre.
Znate da je sutra dan vjenčanja.

80

BIANCA

Zbogom, mili učitelji; ja moram poći.

(Izlaze Bianca i sluga.)

LUCENZIO

Vjere mi, gospodarice, onda ja nemam razloga ostati.

(Izlazi.)

HORTENSIO

Ali ja imam razloga nadzirati ovog podučavatelja.

Čini mi se da izgleda kao da je zaljubljen.

Ipak, Bianca, ako su tvoje misli tako skromne
da svoje lutajuće oči spuštaš na svaku meku,

neka te zgrabi tko hoće. Ako te zateknem da kružiš,
Hortensio će naći zamjenu, i tebi se odužit.

90

(Izlazi.)

DRUGI PRIZOR

Padova. Ispred Battistine kuće.

*(Ulaze Battista, Gremio, Tranio Šprerušen u
Lucenzijaš, Katarina, Bianca, Lucenzio Šprerušen u
Cambijaš i drugi; za njima sluge.)*

BATTISTA

Sinor Lucenzio, danas je onaj određeni dan
kad se Katarina i Petruccio trebaju vjenčati,
a ipak ništa ne čujemo o našem zetu.
Što će reći svijet? Kakvo će to ruglo biti
da nema mladoženje kad svećenik čeka
da izrekne svečane obrede vjenčanja!
Što kaže Lucenzio na ovu našu sramotu?

KATARINA

To je samo moja sramota. Mene uistinu prisiljavaju
da dadem ruku, i to protiv svojega srca,
jednom bezumnom grubijanu, punom mušica,
koji je žurno prosio, a misli se polako vjenčati.
Rekla sam vam ja, to je jedan mahniti luđak,
skriva gorke sprdnje iza neuglađena ponašanja.
A da bi stekao glas vesela čovjeka,
zaprošit će ih tisuću, utvrditi dan ženidbe,
prirediti pir, pozvati prijatelje, i oglasiti napovijedi,
ali se nikad ne misli vjenčati gdje je prosio.
Sada svijet mora upirati prstom u jadnu Katarinu,

10

i govoriti: »Gle, eno žene ludoga Petruccia,
ako mu se prohtjedne doći i oženiti se njome.«

20

TRANIO

Strpljenja, dobra Katarino, i vi, Battista.
Tako mi života, Petruccio misli samo dobro,
kakva god ga sreća spriječila da ne održi riječ.
Premda je neuglađen, znam da je nadasve mudar;
premda je veseo, ipak je uz to častan.

KATARINA

Bar da ga Katarina nikada nije vidjela, svejedno.
(Izlazi plačući; za njom Bianca i drugi.)

BATTISTA

Idi, djevojko, ne mogu te sad grditi što plačeš,
jer takva bi uvrjeda rasrdila i sveticu;
još više goropadnicu tvoje nestrpljive ćudi.
(Ulazi Biondello.)

BIONDELLO

Gospodaru, gospodaru, novost! I to takva stara novost
kakvu nikada niste čuli.

BATTISTA

Zar je nova i opet stara? Kako to može biti?

BIONDELLO

Pa, zar nije novost čuti o Petrucciovu dolasku?

BATTISTA

Je li došao?

BIONDELLO

Pa, nije, gospodine.

BATTISTA

Onda što?

BIONDELLO

Dolazi.

BATTISTA

Kad će biti ovdje?

BIONDELLO

Kad stane gdje sam ja i vidi vas tamo.

TRANIO

Ali reci, što je s tvojom starom novosti?

40

BIONDELLO

Pa, Petruccio dolazi s novim šeširo i starim haljetkom; na njemu par starih hlača, triput preokrenutih; par čizama u koje su se spremali ogorci voštanica, jedna s kopčom, druga s vezicama; nekakav stari zahrđali mač uzet iz gradske oružarnice, sa slomljenim drškom, i bez zaponca; s dvije pokidane steznice; njegov konj razglavljena kuka — sa starim moljčavim sedlom i rasparenim stremenima — osim toga, spopala ga sakagija i nekakav šap sve do povora, pati od zuberina, zaražen slinavkom, pun izraslina, satrla ga zglobobolja, prošarala ga žutica, nema mu lijeka od ždrjebećaka, grdno ga uništio vrtež, izgrizli ga ugrci, ušnutih leđa i uganutih pleća, kose mu se prednje noge; žvale mu napukle, a oglav od ovčje kože, jer je zategnut da mu ne da posrnuti, često je pucao i opet popravljan čvorovima; jedan poprug šest puta krpan, i baršunasti podrepnjak od neke žene, na kojemu su dva slova njezina imena, lijepo složena od čavlića, a tu i tamo prošiven uzicom.

60

BATTISTA

Tko dolazi s njim?

BIONDELLO

O gospodine, njegov lakaj, u svakom pogledu opremljen kao konj; platnena mu čarapa na jednoj nozi, a sukna bječva na drugoj, podvezane crvenom i modrom vrpcom; stari šešir sa četrdeset pobodenih maštarija umjesto perjanice; čudovište, pravo čudovište u odijelu, a ne kao kršćansko potrkalo ili lakaj jednoga plemića.

TRANIO

To ga neka čudna mašta podbada na tu nošnju.

70

Ali često puta ide tek priprosto odjeven.

BATTISTA

Drago mi je što je došao, kakav god dolazi.

BIONDELLO

Pa, gospodine, on ne dolazi.

BATTISTA

Zar nisi rekao da dolazi?

BIONDELLO

Tko? Da je Petruccio došao?

BATTISTA

Da, da je Petruccio došao.

BIONDELLO

Ne, gospodine. Rekao sam da njegov konj dolazi, s njim na leđima.

BATTISTA

Pa, to je svejedno.

BIONDELLO

Ne, tako mi svete brade,
Kladim se za dukat vrijedan, 80
Jedan konj i s njim čeljade,
To je više nego jedan,
Al množinu još ne dade.

(Ulaze Petruccio i Grumio.)

PETRUCCIO

Idemo, gdje su ti krasnici? Tko je kod kuće?

BATTISTA

Dobro došli, gospodine.

PETRUCCIO

Ipak nisam dobro došao.

BATTISTA

Ipak ne hramljete.

TRANIO

Niste tako dobro odjeveni kao što bih želio da jeste.

PETRUCCIO

Zar nije bolje što sam ovako nahrupio?
Ali gdje je Kata? Gdje je moja ljupka mladenka?
Kako moj punac? Gospodo, vi se kanda mrštite.
A zbog čega zuri ovo dražesno društvo,
kao da je vidjelo neki čudnovat nagovještaj,
neku zvijezdu repaticu, ili neobično znamenje?

90

BATTISTA

Pa, gospodine, znate da je danas vaš dan vjenčanja.
Prvo smo bili tužni, bojeći se da ne ćete doći,
sada tužniji što dolazite tako nepripremljeni.

Fuj, zbacite tu odjeću, sramotu svoga staleža,
trn u oku našega svečanog slavlja!

TRANIO

I kažite nam koji vas je važni razlog
tako dugo zadržao daleko od vaše žene
i poslao vas ovamo tako neslična samom sebi?

PETRUCCIO

Mučno bi to bilo kazivati, i neugodno slušati.
Dosta je što sam došao održati svoju riječ,
premda sam djelomice bio prisiljen zastraniti,
što ću u nekoj boljoj zgodi tako opravdati
da ćete time biti potpuno zadovoljni.
Ali gdje je Kata? Predugo sam daleko od nje.
Jutro odmiče, vrijeme je da budemo u crkvi.

TRANIO

Ne pokazujte se mladenki u tim nepristojnim haljinama, 110
pođite u moju sobu, odjenite moju odjeću.

PETRUCCIO

Ja ne, vjerujte mi. Ovako ću je posjetiti.

BATTISTA

Ali ovako, siguran sam, vi se ne ćete njome oženiti.

PETRUCCIO

Doista, upravo ovako. Stoga, dosta je riječi;
ona se udaje za mene, a ne za moju odjeću.
Kad bih mogao popraviti sve što će ona u mene potrošiti,
kao što mogu promijeniti ovo bijedno ruho,
bilo bi to dobro za Katu, a još bolje za mene.
Ali kakva sam ja budala da s vama brbljam,
kad bih morao nazvati dobro jutro svojoj mladenki, 120
i zapečatiti taj naslov ljubavnim cjelovom.

(Izlaze Petruccio i Grumio.)

TRANIO

On ima neku namjeru s tom ludom opravom.
Mi ćemo ga nagovoriti, bude li moguće,
da se bolje obuče prije nego pođe u crkvu.

BATTISTA

Ja ću za njim da vidim ishod svega toga.
(Izlaze Battista, Gremio, Biondello i pratnja.)

TRANIO

Ali, gospodine, bitno je da toj ljubavi dodamo
privolu njezina oca; a da bi se to zbilo,
kao što sam prije priopćio vašoj milosti,
moram naći nekog čovjeka — tko god on bio
nije jako važno, prilagodit ćemo ga našoj svrsi —
i on će biti Vincenzo iz Pise,
i zajamčit će ovdje u Padovi
još veće svote nego što sam ih ja obećao.
Tako ćete vi spokojno uživati u svojoj nadi
i oženiti se ljupkom Biancom uz pristanak.

130

LUCENZIO

Kad ne bi bilo toga što moj kolega učitelj
tako pomnjivo nadzire Biankine korake,
dobro bi bilo, čini mi se, da se kradomice vjenčamo;
kad se to jednom obavi, neka cijeli svijet kaže ne,
ja ću svoje zadržati usprkos cijelom svijetu.

140

TRANIO

To namjeravamo postupno uzeti u obzir,
i čekati svoju prigodu u toj stvari.
Moramo nadmudriti toga sjedobradoga Gremija,

toga oca Minolu koji izbliza vreba,
i onoga prepredenoga glazbenika, zaljubljenog Licia;
sve to za ljubav mojem gospodaru Lucenziju.

(Ulazi Gremio.)

Sinor Gremio, dolazite li iz crkve?

GREMIO

Draže volje nego što sam ikada došao iz škole.

TRANIO

A vraća li se ovamo mladenka i mladoženja?

GREMIO

Mladoženja, kažete? To je pravi konjušar,
naprasiti konjušar, i to će prisjesti toj djevojci.

150

TRANIO

Prgaviji nego ona? Ne, to je nemoguće.

GREMIO

Ne, on je vrag, vrag, pravi vrag.

TRANIO

Ne, ona je vrag, vrag, vražja mati.

GREMIO

Koješta! Ona je janje, golubica, nevinašče spram njega.
Reći ću vam, gospodine Lucenzio; kad je svećenik upitao
hoće li Katarina biti njegova žena,
»Pa da, bogamu«, rekao je on, i opsovao tako glasno
da je svećenik sav zaprepašten ispustio knjigu;
a kad se prignuo da je opet digne, 160
bezumni mu je mladoženja opalio takvu pljusku

da su pali svećenik i knjiga, i knjiga i svećenik.³⁵

»Sad neka ih diže«, rekao je on, »ako je koga volja.«

TRANIO

Što je rekla djevojka kad je onaj opet ustao?

GREMIO

Tresla se i drhtala. Zato što je on toptao i psovao kao da ga je župnik htio nasamariti.

Ali kad su obavljene već mnogi obredi,

on zatraži vino. »U zdravlje!« vikne on,

kao da je na brodu, pijančujući sa svojim drugovima

poslije oluje; pa je polokao muškat, 170

a sve ulomke kruha bacio crkvenjaku u lice,

nemajući za to nikakva drugog razloga

osim što mu je brada rasla urijetko i ogladno,

te izgledala kao da mu pita ulomke dok je pio.

Učinivši to, zgrabio je mladenku oko vrata,

i poljubio joj usne s takvim zvučnim cmokom

da je cijela crkva odjeknula kad su se rastavili.

A ja, videći to, dođoh odande od pukoga srama;

a iza mene, znam, dolazi cijela gomila.

Tako luda vjenčanja još nikada nije bilo.

Slušajte, slušajte! Čujem gdje sviraju pjevači.

(Čuje se glazba.)

(Ulaze Petruccio, Katarina, Bianca, Battista, Hortensio Šprerušen u Liciaš, te Grumio i drugi.)

180

PETRUCCIO

Gospodo i prijatelji, ja vam zahvaljujem na trudu.

Znam da mislite danas sa mnom objedovati,

---

35 Bio je običaj da poslije obreda vjenčanja pritrče mladići i razvežu mladenkine vrpce i podvezice.

i pripremili ste veliko obilje za svadbeni pir;
ali tako je to, mene žurba zove odavde,
i stoga se ovdje kanim s vama oprostiti.

BATTISTA

Je li moguće da ćete večeras otići?

PETRUCCIO

Moram otići danas prije nego padne noć.
Nemojte se tomu čuditi. Kad biste znali moj posao,
prije biste me preklinjali da odem nego da ostanem.
A, čestita družino, svima vama zahvaljujem
što ste bili nazočni kad sam sebe darovao
ovoj nadasve strpljivoj, miloj i krjeposnoj ženi.
Objedujte s mojim puncem, pijte u moje zdravlje,
jer ja moram krenuti, i zbogom svima vama.

190

TRANIO

Dajte, preklinjemo vas, ostanite do poslije objeda.

PETRUCCIO

To nije moguće.

GREMIO

Dajte, ja vas preklinjem.

PETRUCCIO

To je nemoguće.

KATARINA

Dajte, ja vas preklinjem.

PETRUCCIO

Drago mi je.

KATARINA

Drago vam je što ostajete?

PETRUCCIO

Drago mi je što me preklinjete da ostanem; 200
ali ipak ne ostajem, preklinjali me koliko vam drago.

KATARINA

Ako me ljubite, ostanite.

PETRUCCIO

Grumio, konje.

GRUMIO

Da, gospodine, spremni su; zob je pojela konje.

KATARINA

Eh, pa onda,
čini što hoćeš, ja danas ne ću poći,
ne, ni sutra, sve dok me ne bude volja.
Vrata su otvorena, gospodine, tamo vas čeka put,
možete kaskati dok su vam čizme još nove.
S moje strane, ne ću poći dok me ne bude volja. 210
Zbilja ćete se pokazati jako mrzovoljnim mladoženjom,
kad se od prve tako temeljito toga prihvaćate.

PETRUCCIO

O Kato, obuzdaj se; molim te, nemoj se ljutiti.

KATARINA

Hoću se ljutiti; što se to tebe tiče?
Oče, umirite se; ostat će on dok meni odgovara.

GREMIO

Da, bogme, gospodine, sad počinje djelovati.

KATARINA

Gospodo, naprijed na svadbeni objed.
Vidim da se od žene može praviti budala
ako u njoj nema duha da se odupre.

PETRUCCIO

Oni će poći naprijed, Kato, po tvojoj zapovijedi. 220

Poslušajte mladenku, vi koji je pratite.

Pođite na gozbu, pirujte i bančite,
nazdravljajte iz sve snage njezinu djevičanstvu,
budite mahnuti i veseli, ili idite k vragu.

Ali moja kršna Kata, ona mora sa mnom.

Ne, ne oholite se, ne topćite, ne zurite, ne srdite se;
moram biti gospodar onoga što je moje.

Ona je moje imanje, moje pokretnine, ona je moja kuća,

moje kućne stvari, moje polje, moja suša,
moj konj, moj vol, moje magare, sve moje, 230

i evo je ovdje. Neka je dotakne tko smije!

Poduzet ću zakonske mjere protiv najdrzovitijega

koji mi zapriječi put u Padovi. Grumio,

trgni oružje, opkolili su nas kradljivci;

spasi svoju gospodaricu ako si muškarac.

Ne boj se, mila djevo, oni te ne će dotaknuti;

Kato, bit ću tvoj štit protiv milijuna njih.

(Izlaze Petruccio, Katarina i Grumio.)

BATTISTA

Ne, pustite ih nek idu, to dvoje bezazlenih.

GREMIO

Da nisu brzo otišli, umro bih od smijeha.

TRANIO

Od svih ludih brakova, nikada slična ovomu. 240

LUCENZIO

Gospo, što vi mislite o svojoj sestri?

BIANCA

Kad je sama luda, i luda je braka dopala.

GREMIO

Ja mu jamčim, Petruccia je Kata spopala.

BATTISTA

Susjedi i prijatelji, iako mladenka i mladoženja manjkaju da bi popunili svoja mjesta za stolom, vi znate da ne manjka poslastica na gozbi. Lucenzio, vi ćete popuniti mladoženjino mjesto, a neka Bianca zauzme mjesto svoje sestre.

TRANIO

Hoće li se ljupka Bianca vježbati za ulogu mladenke?

BATTISTA

Hoće, Lucenzio. Idemo, gospodo, pođimo.

250

(Izlaze.)

ČETVRTI ČIN

PRVI PRIZOR

Petrucciova kuća na selu.

(Ulazi Grumio.)

GRUMIO

Fuj, fuj na sve iznemogle kljusine, na sve mahnite gospodare, i na sve blatne putove! Je li ikada čovjek bio ovako isprebijan? Je li ikada čovjek bio ovako zablácen? Je li ikada čovjek bio ovako iscrpljen? Mene su poslali naprijed da naložim vatru, a oni dolaze poslije da se ogriju. Sad, da ja nisam mali lončić koji odmah uzavrije, i same bi mi se usne mogle zamrznuti za zube, jezik za nepce, srce za trbuh, prije nego što bih stigao do vatre da se odmrznem. Ali ja ću se zgrijati dok pušem u vatru, jer, s obzirom na vrijeme, i viši bi se čovjek od mene nahladio. Ehej, oj! Curtise!

(Ulazi Curtis.)

10

CURTIS

Tko to zove tako hladno?

GRUMIO

Komad leda. Ako u to sumnjaš, možeš mi se sklizati od ramena do pete, a da zalet ne bude veći nego od glave do vrata. Vatre, dobri Curtise!

CURTIS

Dolazi li moj gospodar i njegova žena, Grumio?

GRUMIO

Oh da, Curtise, da; i zato vatre, vatre, ne dolijevaj vode.

CURTIS

Je li ona tako raspaljiva goropadnica kako se o njoj govori?

GRUMIO

Bila je, dobri Curtise, prije ove smrzavice. Ali ti znaš da zima ukroti čovjeka, ženu i živinu; jer je ukrotila moga starog gospodara, i moju novu gospodaricu, i mene, brate Curtise.

CURTIS

Bježi, ti pedlju muža! Ja nisam živina.

GRUMIO

Zar sam ja pedalj muža? Pa, tvoj rog ima cijelu stopu, a ja sam barem toliko dugačak. Nego hoćeš li ti naložiti vatru, ili da se na tebe potužim našoj gospodarici? Od njezine ćeš ruke, sada kad je na dohvat ruke, uskoro oćutjeti hladnu utjehu zato što si spor u svojoj vrućoj zadaći.

CURTIS

Molim te, dobri Grumio, reci mi kako je u svijetu?

30

GRUMIO

Hladno je u svijetu, Curtise, u svakom poslu osim u tvomu; i zato naloži. Izvrši svoju dužnost, pa ćeš dobiti što ti dužno pripada; jer su se moj gospodar i gospodarica gotovo nasmrt smrznuli.

CURTIS

Vatra je već spremna, i zato, dobri Grumio, novosti.

GRUMIO

Pa, »Jeste li čuli novost«, i eto ti novosti koliko te volja.

CURTIS

Daj, ti si tako pun stupica.

GRUMIO

Pa zato, vatre, jer sam ulovio najgoru prehladu. Gdje je kuhar? Je li večera gotova, kuća uređena, rogožina nastrta, paučina pometena, sluge u novim pamučnim košuljama i bijelim čarapama, a svaki poslužitelj u svadbenoj odjeći? Jesu li pehari osvjetlani iznutra, a vrčevi izvana, sagovi položeni, i svaka stvar u redu?

CURTIS

Sve je spremno; i zato, molim te, novosti.

GRUMIO

Prvo znaj, moj konj je umoran, moj gospodar i gospodarica su ispali.

CURTIS

Kako?

GRUMIO

Iz sedla u blato, i s time prestaje priča.

50

CURTIS

Daj da je čujem, dobri Grumio.

GRUMIO

Primakni uho.

CURTIS

Evo.

GRUMIO

Eto.

(*Pljusne ga.*)

CURTIS

Ovo nije čuti priču, nego oćutjeti priču.

GRUMIO

I zato se zove proćućena priča; a ta zaušnica je bila samo kucanje na tvoje uho i molba da se sluša. Sada poćinjem. *Imprimis*,³⁶ silazili smo niz neki blatan brježuljak, moj gospodar je jahao iza gospodarice —

CURTIS

Oboje na jednom konju?

60

GRUMIO

Što se to tebe tiće?

CURTIS

Pa, konja.

GRUMIO

Ti pričaj priču. Ali da me nisi prekinuo, bio bi ćuo kako je njezin konj pao, i ona ispod svoga konja; bio bi ćuo u kakvo glibovito mjesto, kako je bila ukaljana, kako ju je on ostavio s konjem na njoj, kako je mene tukao što je njezin konj posrnuo, kako je ona gacala kroz blato da njega otrgne od mene, kako je on psovao, kako se ona molila koja se nikad prije nije molila, kako sam ja krićao,

---

³⁶ Latinski: *prije svega, osobito, navlastito.*

kako su konji pobjegli, kako je njezina uzda pukla, kako sam ja izgubio podrepnjak, i još mnogo stvari vrijednih pamćenja, koje će sada umrijeti u zaboravu, a ti ćeš se vratiti u grob sa svojim neznanjem.

CURTIS

Po toj procjeni, on je goropadniji nego ona.

GRUMIO

Jest, i to ćete ti i najdrzovitiji od sviju vas vidjeti kad on stigne doma. Ali zašto ja o tome govorim? Zovni ovamo Nataniela, Josipa, Nikolu, Filipa, Waltera, Pogaču, i ostale. Neka im glave budu glatko počesljane, modri kaputi očetkani, a podvezice da ne budu različite vrste. Neka se klanjaju s lijevom nogom naprijed, i ne pomišljaju dotaknuti strunu na repu gospodarova konja dok ne poljube svoje ruke.³⁷ Jesu li svi spremni?

CURTIS

Jesu.

GRUMIO

Zovni ih ovamo.

CURTIS

Čujete li vi, hej? Morate dočekati gospodara da počastite gospodaricu.

GRUMIO

Pa, ona će jesti za stolom.

90

CURTIS

A tko to ne zna?

---

³⁷ Ljubljenjem svojih ruku iskazivalo se poštovanje; kao i klanjanjem s lijevom nogom naprijed.

GRUMIO

Ti, čini mi se, kad zoveš društvo da je počasti.

CURTIS

Ja ih zovem da joj se poklone.

GRUMIO

Pa, ne dolazi ona da primi takve darove.

(Ulazi nekoliko slugu.)

NATANIEL

Dobro došao doma, Grumio.

FILIP

Kako je, Grumio?

JOSIP

Što je, Grumio!

NIKOLA

Brate Grumio!

NATANIEL

Kako je, staro momče?

100

GRUMIO

Dobro došao — tebi. Kako je — tebi. Što je — tebi. Brate — tebi. I s tim su gotovi pozdravi. Sad, kićeni moji drugovi, je li sve spremno, je li svaka stvar u redu?

NATANIEL

Svaka stvar je spremna. Koliko je blizu naš gospodar?

GRUMIO

Na dohvat ruke, dosad je već sjahao. I zato nemojte biti — Muku ti rožju, tišina! Čujem gospodara.

(Ulaze Petruccio i Katarina.)

PETRUCCIO

Gdje su ti lupeži? Što, nikoga pred vratima
da mi pridrži stremen i uzme konja?
Gdje je Nataniel, Grgur, Filip?

SVI SLUGE

Ovdje; ovdje, gospodine; ovdje, gospodine. 110

PETRUCCIO

Ovdje, gospodine; ovdje, gospodine; ovdje, gospodine!
Tikvani jedni i neuglašeni konjušari!
Što, nema dočeka? Nema obzira? Nema poštovanja?
Gdje je onaj budalasti lupež kojega sam poslao prije?

GRUMIO

Ovdje, gospodine, budalast kao što sam bio i prije.

PETRUCCIO

Prostački klipane! Kučkin sine! Mrcino!
Zar ti nisam rekao da me dočekaš u perivoju,
i da dovedeš sa sobom ove nevaljale lupeže?

GRUMIO

Natanielov kaput, gospodine, nije bio sasvim gotov,
i Gabrielove su postole bile bez rupica na petama; 120
nije bilo gareža da se oboji Petrov klobuk,
a Walterov bodež nije izlazio iz toka.
Nitko uredan osim Adama, Rafaela i Grgura;
ostali su bili odrpani, izlizani, kao prosjaci.
Ipak, kakvi jesu, evo, došli su da vas dočekaju.

PETRUCCIO

Idite, nevaljalci, idite, i donesite mi večeru.

(Izlaze sluge.)

(Petruccio pjeva.)

Gdje je onaj život davni?

Gdje su moji —

Sjdnite, Kato, i dobro došli. Jelo, jelo, jelo, jelo!

(Ulaze sluge s večerom.)

No, dokle, kad kažem? Dajte, mila Kato, razveselite se. 130

Skinite mi čizme, hulje! Nitkovi jedni, dokle?

(Pjeva.)

Bio jedan fratar sivi,

On na svoju ruku živi —

Bježi, huljo! Uganuo si mi nogu skidajući.

Evo ti, pa se bolje namjesti dok skidaš drugu.

(Udari ga.)

Razveselite se, Kato. Vode ovamo. Što, hej!

(Ulazi sluga s vodom.)

Gdje je moj španijel Troilo? Momče, odlazi,

i reci mojem rođaku Ferdinandu da dođe ovamo.

Njega, Kato, morate poljubiti i upoznati se s njim.

Gdje su mi papuče? Hoću li dobiti vode? 140

Dajte, Kato, umijte se; i od srca dobro došla.

Kučkin sine, huljo jedna, hoćeš li da padne?

(Udari slugu.)

KATARINA

Strpljenja, molim vas, nehotice je pogriješio.

PETRUCCIO

Kučkin sine, glupane, klempavi lupežu! —

Dajte, Kato, sjdnite, znam da imate teka.

Hoćete li se pomoliti, mila Kato, ili ću ja?
Što je ovo? Bravetina?

PRVI SLUGA

Da.

PETRUCCIO

Tko je to donio?

PETAR

Ja.

PETRUCCIO

Zagorjela je, i takva su sva ova jela.
Kakvi su to psi! Gdje je taj skot od kuhara?
Kako se usuđujete, hulje, donijeti to iz kuhinje
i ovako time poslužiti mene koji to ne volim?
Evo, uzmite to za se, pladnjeve, čaše, i sve.

150

(Baca na njih jela i posuđe.)

Nemarni tikvani jedni, neodgojeni kmetovi!
Što, zar gundate? Evo mene k vama, smjesta.

(Izlaze sluge.)

KATARINA

Molim vas, mužu, ne budite tako uzrujani.
Meso je bilo dobro, da ste vi bili zadovoljni.

PETRUCCIO

Kažem ti, Kato, bilo je zagorjelo i suhoparno;
a meni je izričito zabranjeno da ga taknem,
jer ono rađa gnjev, ukorjenjuje srdžbu;
i bolje bi bilo da oboje postimo, 160
jer smo sami po sebi oboje gnjevljivi,
nego da to pothranjujemo takvim prepečenim mesom.

Budi strpljiva, sutra će se to popraviti,
a noćas ćemo postiti u društvu.
Dođi, odvest ću te u tvoju bračnu ložnicu.

(Izlaze.)

(Ulaze sluga, jedan po jedan.)

NATANIEL

Petre, jesi li ikad išta slično vidio?

PETAR

On je satire s pomoću njezine vlastite ćudi.

(Ulazi Curtis.)

GRUMIO

Gdje je on?

CURTIS

U njezinoj ložnici,
drži joj propovijed o suzdržljivosti, a psuje,
i kune, i kara, da ona, jadna duša,
ne zna gdje bi stala, kud bi pogledala, što bi rekla,
i sjedi kao onaj tko se tek trgnuo oda sna.
Gubimo se, gubimo se, jer on dolazi ovamo.

170

(Izlaze.)

(Ulazi Petruccio.)

PETRUCCIO

Tako sam ja smišljeno započeo svoju vladavinu,
i nadam se da ću je uspješno završiti.
Moja sokolica je sad natašte, i nadasve gladna,
i dok ne bude pokorno slijetala ne će se nakljukati,
jer tada ne bi ni pogledala svoje vabilo.
Imam ja drugi način kako pripitomiti divlju pticu,
nagnati je da dolazi i prepoznaje doziv svoga gospodara,

180

a to je, držati je budnom, kako budnima držimo škanjce
koji lepršaju i lamataju i ne žele poslušati.

Danas nije jela hranu, niti će išta pojesti;
prošle noći nije spavala, niti će noćas zaspati.

Kao s jelom, neku nezasluženu manjkavost
naći ću oko načina pravljenja postelje,
pa ću ovdje hitnuti jastuk, ondje uzglavlje,
na ovu stranu pokrivač, na onu stranu plahte.

Da, a usred toga komešanja ja ću tvrditi
da se sve to čini od obzirne brige za nju.

I ona će naposljetku bdjeti cijelu noć,
a zadrijema li slučajno, opsovati ću i razgalamiti se,
i tom ću je bukom stalno držati budnom.

To je način da se žena satire s pomoću ljubaznosti,
i tako ću obuzdati njezinu mahnitu i jogunastu ćud.

Onaj tko zna bolje kako se goropadnica kroti,
sad neka govori: iskažite se u dobroti.

(Izlazi.)

190

DRUGI PRIZOR

Padova. Ispred Battistine kuće.

*(Ulaze Tranio Šprerušen u Lucenzijaš i Hortensio
Šprerušen u Liciaš.)*

TRANIO

Je li moguće, prijatelju Licio, da gospa Bianca
mašta i o kome drugom osim o Lucenziju?

Kažem vam, gospodine, lijepo me drži u zabludi.

HORTENSIO

Gospodine, da vas uvjerim u to što sam rekao,
stanite sa strane i promatrajte kako onaj podučava.

(*Ulaze Bianca i Lucenzio Šprerušen u Cambijaš.*)

LUCENZIO

Dakle, gospo, imate li koristi od toga što čitate?

BIANCA

Što vi čitate, učitelju? Prvo mi to odgovorite.

LUCENZIO

Čitam ono čime se bavim, *Ljubavno umijeće*.

BIANCA

A možete li dokazati da gospodarite tim umijećem?

LUCENZIO

Sve dok vi, draga, dokazujete da ste gospodarica moga srca. 10

HORTENSIO

Brzo napreduju, bogme! Sad mi recite, molim, vi koji ste se usudili prisegnuti da vaša gospa Bianca ne ljubi nikoga na svijetu koliko ljubi Lucenzija.

TRANIO

O podmukla ljubavi, nepostojani ženski rode!
Ja vam kažem, Licio, ovo je nevjerojatno.

HORTENSIO

Nemojte više krivo shvaćati, ja nisam Licio, niti sam glazbenik kao što izgledam, nego netko komu se gadi živjeti ovako prerušen, radi takve neke koja ostavlja jednoga plemića i pravi božanstvo od takva jednoga prostaka. 20
Znajte, gospodine, da se ja zovem Hortensio.

TRANIO

Sinjor Hortensio, često sam slušao o vašoj posvemašnjoj sklonosti prema Bianki,

i budući da mi oči svjedoče o njezinoj neozbiljnosti,
ja ću se s vama, bude li vam tako po volji,
odreći Bianke i njezine ljubavi zauvijek.

HORTENSIO

Vidite kako se ljube i umiljavaju! Sinjor Lucenzio,
evo moje ruke, i ovime se tvrdo zavjetujem
da je nikad više ne ću prositi, nego se nje odričem
kao one koja je nevjedna svih prijašnjih ljubaznosti 30
s kojima sam joj tako ludo laskao.

TRANIO

A ovime ja polažem nehinjenu prisegu
da se nikada ne ću njome oženiti makar me preklinjala.
Fuj na nju! Vidite kako mu se životinjski umiljava.

HORTENSIO

Da se hoće sav svijet osim njega potpuno odreći nje!
Glede mene, da bih se sigurno držao svoje prisege,
prije nego prođu tri dana, oženit ću se jednom
bogatom udovicom koja me jednako dugo ljubi
koliko sam ja ljubio tu oholu divljakušu 40
punu prijezira. I tako zbogom, sinjor Lucenzio.
Dobrota u žena, a ne njihovi lijepi pogledi,
osvojit će moju ljubav; i tako se opraštam,
u čvrstoj odluci kako sam se prije zakleo.

(Izlazi.)

TRANIO

Gospo Bianca, blagoslovila vas takva milost
kakva dolikuje blaženstvu jedne ljubljence!
Da, ulovio sam vas na djelu, draga moja,
pa sam vas se odrekao skupa s Hortensiom.

BIANCA

Tranio, vi se šalite. Ali, jeste li se oba odrekli mene?

TRANIO

Gospo, jesmo.

LUCENZIO

Onda smo se otarasili Licia.

TRANIO

Vjere mi, on će sada dobiti neku krjepku udovicu koju će isprostiti i s njome se vjenčati u jedan dan.

50

BIANCA

Bog mu dao radosti.

TRANIO

Da, i on će je ukrotiti.

BIANCA

On tako samo kaže, Tranio.

TRANIO

Vjere mi, otišao je u školu za kroćenje.

BIANCA

Škola za kroćenje? Što, zar ima takvo mjesto?

TRANIO

Ima, gospo, i Petruccio je učitelj.

On poučava kako se dobije dvadeset i jedan točno, da se ukroti goropadnica i začara jezičanje joj sočno.

(Ulazi Biondello.)

BIONDELLO

O gospodaru, gospodaru, toliko sam dugo stražario

da sam umoran kao pas; ali napokon sam uvrebao
jednog svata staroga kova kako dolazi nizbrdo,
poslužiti će našoj svrsi. 60

TRANIO

Tko je taj, Biondello?

BIONDELLO

Gospodaru, neki trgovac, ili neki učitelj,
ne znam što je; ali ozbiljna mu je odjeća,
po hodu i držanju pouzdano izgleda kao otac.

LUCENZIO

I što ćemo s njim, Tranio?

TRANIO

Ako bude lakovjerman pa povjeruje u moju priču,
navest ću ga da se rado pravi da je Vincenzo,
i da pruži jamstvo Battisti Minoli
kao da je pravi Vincenzo. Vodite unutra
svoju ljubav, a ostalo meni prepustite. 70

(Izlaze Lucenzio i Bianca.)

(Ulazi učitelj.)

UČITELJ

Bog vas čuvao, gospodine.

TRANIO

I vas, gospodine. Dobro došli.

Putujete li dalje, ili ste najdalje već stigli?

UČITELJ

Gospodine, najdalje stižem za tjedan ili dva,
ali onda ću još dalje, daleko sve do Rima,
pa tako do Tripolisa, ako mi Bog da života.

TRANIO

Iz kojega ste kraja, molim?

UČITELJ

Iz Mantove.

TRANIO

Iz Mantove, gospodine? Naopako, ne dao Bog!
I došli ste u Padovu, ne mareći za svoj život?

UČITELJ

Za moj život, gospodine? Kako, molim? 80
Jer to je gadno.

TRANIO

Smrt čeka svakoga onoga
tko iz Mantove dođe u Padovu. Zar ne znate razlog?
Vaši brodovi su zadržani u Veneciji, a dužd,
zbog osobne svađe između vašeg vojvode i njega,
objavio je to i otvoreno proglasio.
To je čudno; ali da niste tek netom došli,
mogli ste inače to čuti gdje se proglašava naokolo.

UČITELJ

Jao, gospodine, za mene je to još gore!
Jer imam novčane zadužnice iz Firence,
i moram ih ovdje isporučiti. 90

TRANIO

Dobro, gospodine, da vam iskažem udvornost,
to ću ja učiniti, a vama savjetujem da —
Prvo mi recite, jeste li ikad bili u Pisi?

UČITELJ

Da, gospodine, u Pisi sam često bivao,
Pisa je poznata po svojim trijeznim građanima.

TRANIO

Među njima poznajete li nekog Vincenza?

UČITELJ

Ne poznajem ga, ali sam čuo za njega;
to je trgovac neusporediva bogatstva.

TRANIO

On je moj otac, gospodine; i govoreći istinu,
po izgledu je donekle sličan vama. 100

BIONDELLO (*za se*)

Kao jabuka na ostrigu, baš su jednaki.

TRANIO

Da bih vam spasio život u ovoj krajnjoj nuždi,
tu ću vam uslugu učiniti njemu za ljubav,
i ne mislite da je od sviju vaših udesa
najgore to što ste nalik na gospara Vincenza.
Njegovo ime i ugled preuzet ćete na sebe,
i prijateljski ćete odsjesti u mojoj kući.
Gledajte da svoju ulogu glumite kako treba.
Vi me razumijete, gospodine. Tako ćete ostati
dok ne obavite svoj posao u gradu. 110
Ako vam je ovo udvornost, gospodine, prihvatite je.

UČITELJ

O gospodine, prihvaćam, i zauvijek ću vas držati
zaštitnikom svoga života i slobode.

TRANIO

Onda pođite sa mnom da ostvarimo taj naum.
Ovo vam, usput, dajem na znanje:
moj otac se ovdje očekuje svakog dana
da pruži jamstvo za udovištvo u bračnom ugovoru

između mene i kćeri nekog Battiste ovdje.
U svim tim okolnostima ja ću vam davati upute. 120
Pođite sa mnom da vas odjenem kako vam dolikuje.
(*Izlaze.*)

TREĆI PRIZOR

Petrucciova kuća na selu.
(*Ulaze Katarina i Grumio.*)

GRUMIO

Ne, ne, doista, ne usuđujem se ni za živu glavu.

KATARINA

Što je veća moja nepravda, to više izbija njegov prkos.
Što, zar se sa mnom oženio da me izgladnjuje?
Prosjaci koji dođu mojem ocu na vrata
dobiju odmah milostinju čim je zamole;
ako ne, na drugome ih mjestu dočeka milosrđe.
Ali ja, koja nikad nisam upoznala kako se moli,
niti mi je ikad bilo potrebno moliti,
skapavam bez hrane, vrti mi se od nespavanja;
od kletava sam budna, a galamom se hranim. 10
I što me srdi više nego sva ta lišavanja,
on to čini u ime savršene ljubavi,
kao da hoće reći, ako bih spavala i jela,
to bi bila smrtonosna bolest, ili pak prijeka smrt.
Molim te, idi i donesi mi štogod da pojedem,
svejedno mi je što, samo da je zdrava hrana.

GRUMIO

Što kažete za teleću nogu?

KATARINA

To je nadasve dobro; molim te, daj mi je.

GRUMIO

Bojim se da to meso previše razdražuje.

Što kažete za mastan burag, dobro ispečen?

20

KATARINA

Jako mi se sviđa. Dobri Grumio, donesi mi ga.

GRUMIO

Ne znam što bih rekao, bojim se da to razdražuje.

Što kažete za komad govedine s gorušicom?

KATARINA

To je jelo kojega se zbilja volim nasititi.

GRUMIO

Da, ali gorušica je malo prežestoka.

KATARINA

Pa, onda govedinu, a gorušica nek ostane.

GRUMIO

Onda ne, ne ću. Uzet ćete gorušicu,

ili ne ćete inače dobiti govedinu od Grumija.

KATARINA

Onda oboje, ili jedno, ili što god ti hoćeš.

GRUMIO

Pa, onda gorušicu bez govedine. 30

KATARINA

Idi, gubi se, himbeni opsjenarski robe,

(Tuče ga.)

koji me hraniš pukim nazivima jela.
Nesreća stigla tebe i cijeli čopor vas
koji ovako likujete nad mojom bijedom!
Idi, gubi se, kad kažem.

(Ulaze Petruccio i Hortensio, sa hranom.)

PETRUCCIO

Kako je moja Kata? Što, draga, tako izmoždena?

HORTENSIO

Gospo, kako ste?

KATARINA

Vjere mi, najhladnije što može biti.

PETRUCCIO

Zagrij se u duhu, pogledaj veselo na me.
Evo, ljubavi, vidiš kako sam brižljiv,
sâm sam pripremio tvoje jelo i donio ti ga.
Siguran sam, mila Kato, da ova ljubaznost zaslužuje
hvalu. Što, ni riječi? Pa onda, ti to ne voliš,
i sav moj trud je bio uzaludan. Ovamo,
odnesi ovo jelo.

40

KATARINA

Molim vas, neka ostane.

PETRUCCIO

Najbjednija se usluga plaća hvalom,
tako će i moja prije nego takneš hranu.

KATARINA

Hvala vam, gospodine.

HORTENSIO

Sinor Petruccio, fuj! Zaslužujete prijekor.
Idemo, gospo Kato, ja ću vam praviti društvo.

PETRUCCIO (*za se*)

Pojedi sve, Hortensio, ako me voliš. — 50
Neka to jako okrijepi tvoje nježno srce.
Kato, jedi brzo. A sad, medena moja ljubavi,
mi ćemo se vratiti u kuću tvoga oca,
i provedeli se u jednakom sjaju kao ponajbolji,
sa svilenim pršnjacima i kapama, i zlatnim prstenjem,
s nabranim ovratnicima i orukavljem i podsuknjama i svačim,
sa šalovima i lepezama, i dvostrukom raskošnom preoblakom,
s jantarnim narukvicama, ogrlicama, i svim tim tričarijama.
Što, jesi li večerala? Krojač čeka, kad ti se bude htjelo,
da svojim čipkastim bogatstvom ukrasi tvoje tijelo. 60

(*Ulazi krojač.*)

Pridite, krojaču, da vidimo te urese.
Raširite haljinu.

(*Ulazi kitničar.*)

Što je u vas novo, gospodine?

KITNIČAR

Evo kape koju je vaša milost naručila.

PETRUCCIO

Pa, ovo je oblikovano na nekakvoj zdjeli!
Posuda od baršuna! Fuj, fuj! To je prosto i ružno.
Pa, to je nekakva školjka ili orahova ljuska,
igračka, drangulija, budalaština, dječja kapica.
Maknite to! No, dajte mi neku veću.

KATARINA

Ja ne želim veću. Ova odgovara modi,
i blagorodne gospe nose baš ovakve kape. 70

PETRUCCIO

Kad budeš blaga, i ti ćeš jednu dobiti,
a dotada ne.

HORTENSIO (*za se*)

To ne će biti skoro.

KATARINA

Pa, gospodine, nadam se da mi je dopušteno govoriti,
i hoću govoriti. Ja nisam dijete, nisam dojenče.
Bolji od vas trpjeli su da kažem svoje mišljenje,
a vi ako ne možete, najbolje da začepite uši.
Moj jezik mora izreći srdžbu moga srca,
ili će mi srce puknuti ako je zatomi;
a radije nego da to bude, bit ću slobodna,
i to do krajnosti, do mile volje, na riječima. 80

PETRUCCIO

Pa, istinu veliš. To je kukavna kapa,
kora na slatkišu, ludorija, pita od svile.
Toliko te ljubim zato što ti se ne sviđa.

KATARINA

Ljubio me, ne ljubio me, meni se kapa sviđa,
i nju ću dobiti, ili ne ću dobiti nijednu.

PETRUCCIO

Tvoja haljina? Pa, da. No, krojaču, da je vidimo.

(Izlazi kitničar.)

O Bože, smiluj se! Kakvo je to ruho za maskeradu?
Što je ovo? Rukav? To je kao veliki top.

Što, gore–dolje, narezuckana kao kolač od jabuka?
Evo, prostrig i podstrig i rez i raspor i razdor, 90
poput kadionika u nekoj brijačnici.
Pa, u vražje ime, krojaču, kako ti ovo zoveš?

HORTENSIO (*za se*)

Vidim da vjerojatno ne će dobiti ni kapu ni haljinu.

KROJAČ

Vi ste mi naredili da je skrojim valjano i dobro,
u skladu s modom i ukusom vremena.

PETRUCCIO

Bogme, jesam. Ali ako ste dobro upamtili,
ja vam nisam naredio da je pokvarite za sva vremena.
Idite, preskočite mi preko svakog jarka do kuće,
jer ćete i mene preskočiti kao kupca, gospodine.
Ništa ne želim. Odlazite, činite s tim što vas je volja. 100

KATARINA

Nikada nisam vidjela haljinu boljega oblika,
vještije skrojenu, svidljiviju, ni vrjedniju hvale.
Reklo bi se da kanite napraviti lutku od mene.

PETRUCCIO

Pa, istina je, on kani napraviti lutku od tebe.

KROJAČ

Ona kaže da vaša milost kani napraviti lutku od nje.

PETRUCCIO

O nakazna drzovitosti! Lažeš, konče, naprstče,
rife jedan, aršine, lakte, pedlju, podlanice,
buho jedna, gnjido jedna, zimski zrikavče! 110
Da me u vlastitoj kući izaziva klupko konca?

Gubi se, dronjče jedan, ostrišče jedan, ostatče,
ili ću te tako tvojim aršinom premjeriti
da ćeš pamtiti to brbljanje dok budeš živ.
Ja ti kažem, ja, da si pokvario njezinu haljinu.

KROJAČ

Vaša se milost vara; haljina je napravljena
upravo kako je moj majstor dobio upute.
Grumio je dao naredbu kako da bude napravljena.

GRUMIO

Ja mu nisam dao naredbu, dao sam mu tkaninu.

KROJAČ

Ali kako ste željeli da bude načinjena?

120

GRUMIO

Bogme, gospodine, iglom i koncem.

KROJAČ

Ali zar niste zahtijevali da se izreže?

GRUMIO

Ti si prišio mnoge stvari.

KROJAČ

Jesam.

GRUMIO

Ne prišivaj meni. Ti si izmjerio mnoge ljude, ne mjeri
se sa mnom. Ne će se meni prišivati niti će se sa mnom
tko mjeriti. Ja ti kažem, naredio sam tvojem majstoru
da izreže haljinu, ali mu nisam naredio da je izreže na
komadiće. *Ergo*, ti lažeš.

KROJAČ

Pa, evo zapisa o kroju da posvjedoči.

PETRUCCIO

Pročitaj ga.

130

GRUMIO

Zapis mu laže u brk ako kaže da sam tako rekao.

KROJAČ (*čita*)

»*Imprimis*, haljina široka struka.«

GRUMIO

Gospodaru, ako sam ikad rekao haljina široka struka, zašijte me u njezine podsuknje, i pretucite me nasmrt kalemom smeđega konca. Rekao sam haljina.

PETRUCCIO

Nastavi.

KROJAČ

»S malim zaokruženim ovratnikom.«

GRUMIO

Priznajem ovratnik.

KROJAČ

»Sa širokim rukavom.«

GRUMIO

Priznajem dva rukava.

140

KROJAČ

»Rukavi brižljivo izrezani.«

PETRUCCIO

Da, tu je ta lopovština.

GRUMIO

Pogrješka u dokazu, gospodine, pogrješka u dokazu! Ja sam zapovjedio da rukavi budu izrezani i opet sašiveni;

i to ću na tebi dokazati, makar ti mali prst bio oklopljen naprstkom.

KROJAČ

Istina je ovo što kažem; i da te imam na pravome mjestu, znao bi ti to.

GRUMIO

Ja sam spreman za tebe. Ti uzmi taj dokaz, meni daj svoj aršin, i nemoj me štedjeti.

150

HORTENSIO

Bože oprost, Grumio, onda mu ništa ne će preteći.

PETRUCCIO

Eto, gospodine, ukratko, haljina nije za mene.

GRUMIO

Imate pravo, gospodine, ona je za gospodaricu.

PETRUCCIO

No, pokupi je, pa neka tvoj majstor s njome radi što hoće.

GRUMIO

Huljo, ni za živu glavu! Pokupi haljinu moje gospodarice, pa neka tvoj majstor s njome radi što hoće!

PETRUCCIO

Hej, gospodine, što želiš time natuknuti?

GRUMIO

O gospodine, tu se može natuknuti dublje nego što mislite. Da pokupi haljinu moje gospodarice, pa neka njegov majstor s njome radi što hoće! Oh, fuj, fuj, fuj!

PETRUCCIO (*tih*)

Hortensio, reci mu da ćeš ti platiti krojača. —
Idi, kupi je odavde, odlazi, i ne govori više.

HORTENSIO (*tih*)

Krojaču, ja ću ti sutra platiti za tvoju haljinu.
Nemoj se uvrijediti zbog njegovih prenagljenih riječi. —
Gubi se, kad kažem, preporuči me svome majstoru.

(*Izlazi krojač.*)

PETRUCCIO

No, idemo, Kato moja, poći ćemo do tvog oca
upravo u ovom čestitom i priprostom ruhu.
Naše kese će biti nabijene, naša odjeća siromašna,
jer je tijelo po svojem duhu bogato; 170
i kako se sunce probija kroz najtamnije oblake,
tako čast proviruje iz najpriprostije odjeće.
Što, zar je šojka skupocjenija od ševe
zato što je ljepše njezino perje?
Ili zar je guja bolja od jegulje
zato što njezina šarena koža godi oku?
Oh ne, dobra Kato; ni ti nisi gora
zbog ove siromašne opreme i priproste oprave.
Ako smatraš da je to sramota, prebaci je na mene.
I zato se razveseli. Odmah ćemo krenuti,
da se gostimo i zabavljamo u kući tvoga oca. 180

(*Grumiju.*)

Idi, zovni mi ljude, pa ćemo smjesta k njemu;
i dovedi nam konje na kraj duge uličice,
ondje ćemo uzjahati, a dotamo hodajmo pješice.
Da vidimo, mislim da je sad nekih sedam sati,
i možemo dobrano tamo stići u doba ručka.

KATARINA

Usuđujem se tvrditi, gospodine, da su gotovo dva,
i da će biti doba večere prije nego tamo stignete.

PETRUCCIO

Bit će sedam prije nego pojašem konja.
Što god ja govorim, ili činim, ili mislim učiniti,
ti se tomu stalno protiviš. — Gospodo, pustite to;
ne ću danas poći, a prije nego pođem,
bit će onoliko sati koliko ja kažem da jest.

190

HORTENSIO

Gle, tako će ovaj krasnik zapovijedati suncu.
(*Izlaze.*)

ČETVRTI PRIZOR

Padova. Ispred Battistine kuće.
(*Ulaze Tranio Šprerušen u Lucenzijaš i učitelj
Šprerušen u Vincenzaš.*)

TRANIO

Gospodine, ovo je ta kuća. Je li vam po volji da zovnem?

UČITELJ

Da, što drugo? Pa, ako se ne varam,
sinjor Battista se može sjećati mene
otprije gotovo dvadeset godina, iz Genove,
gdje smo skupa odsjedali Kod pegaza.

TRANIO

To je dobro; i držite se vi svoga, u svakom slučaju,
s ozbiljnosti kakva dolikuje jednom ocu.

UČITELJ

Ja vam jamčim.

(*Ulazi Biondello.*)

Ali, dolazi vaš momak,
gospodine. Dobro bi ga bilo uputiti.

TRANIO

Ne bojte se za njega. Momče Biondello,
sad moraš valjano izvršiti svoju dužnost,
upozoravam te. Zamisli da je ovo pravi Vincenzo.

10

BIONDELLO

Ih, ne bojte se za mene.

TRANIO

Ali, jesi li prenio svoju poruku Battisti?

BIONDELLO

Rekao sam mu da je vaš otac bio u Veneciji,
i da ga danas očekujete ovdje u Padovi.

TRANIO

Ti si sjajan mladić. Uzmi ovo za piće.
Dolazi nam Battista. Budite pribrani, gospodine.
(*Ulaze Battista i Lucenzio Šprerušen u Cambijaš.*)

Sinjur Battista, sretan sam što vas sretoh. —
Gosparu, ovo je gospodin o kojem sam vam govorio.
Molim vas, sad budite dobar otac prema meni,
dajte mi Bianku za moju očevinu.

20

UČITELJ

Polako, sine. —

Gospodine, s dopuštanjem, pošto dođoh u Padovu,

da pokupim neke dugove, moj sin Lucenzio upoznao me s ozbiljnim slučajem ljubavi između vaše kćeri i njega.

I, s obzirom na dobar glas koji o vama čujem, i s obzirom na ljubav koju on gaji prema vašoj kćeri, i ona prema njemu, da ne bi predugo morao čekati, 30
ja sam zadovoljan, skrbeći kao dobar otac, da se on oženi; te, ako je vama po volji ništa manje nego meni, glede kakva ugovora, mene ćete naći spremna i voljna gdje potpuno pristajem da se ona tako udomi. Jer ne mogu biti sitničav s vama, sinjor Battista, o kojemu čujem toliko dobra.

BATTISTA

Gospodine, oprostite mi ovo što moram reći. Vaša iskrenost i vaša kratkoća jako mi gode. Živa je istina da vaš nazočni sin Lucenzio 40
ljubi moju kćer, i da ona ljubi njega, ili pak oboje duboko hine svoje osjećaje. I stoga, ako ne reknete ništa više nego da ćete prema njemu postupiti kao otac, i prenijeti na moju kćer dostatno udovištvo, brak je uglavljen, i sve je ugovoreno, vaš sin će dobiti moju kćer s privolom.

TRANIO

Hvala vam, gospodine. Gdje onda mislite da je najbolje da se mi zaručimo i da se dobije takvo jamstvo koje će odgovarati pogodbi jedne i druge strane? 50

BATTISTA

Ne u mojoj kući, Lucenzio, jer vi znate da zidovi imaju uši, a ja imam mnogo slugu.

Osim toga, stari Gremio i dalje vreba,
pa bi nas možda mogli prekinuti.

TRANIO

Onda u mojem boravištu, ako vam je po volji.
Ondje stanuje moj otac; i ondje ćemo večeras
na miru i temeljito obaviti taj posao.
Pošaljite po kćer toga svog slugu;
moj momak će smjesta dovesti bilježnika.
Najgore je to što ćete, uz ovako oskudnu najavu,
vjerojatno dobiti mršav i oskudan obrok.

60

BATTISTA

To mi je po volji. Cambio, potecite doma,
i recite Bianki da se smjesta spremi.
I, ako hoćete, kažite joj što se zbililo —
da je Lucenziov otac stigao u Padovu,
i da će ona vjerojatno biti Lucenziova žena.

(Izlazi Lucenzio.)

BIONDELLO

Molim se bogovima da bude, od svega srca.

TRANIO

Nemoj se tu poigravati s bogovima, nego polazi.

(Izlazi Biondello.)

(Ulazi sluga Petar.)

Sinor Battista, hoću li ja povesti? Dobro mi došli.
Jedno jelo će vjerojatno biti sva vaša gozba.
Idemo, gospodine, to ćemo popraviti u Pisi.

70

BATTISTA

Ja ću vas slijediti.

(Izlaze svi.)

(Ulaze Lucenzio Šprerušen u Cambijaš i Biondello.)

BIONDELLO

Cambio.

LUCENZIO

Što kažeš, Biondello?

BIONDELLO

Jeste li vidjeli kako moj gospodar namiguje i smije vam se?

LUCENZIO

Biondello, što je s tim?

BIONDELLO

Vjere mi, ništa. Ali mene je ostavio da protumačim značenje ili pouku njegovih znakova i kretnja.

LUCENZIO

Molim te, pouči me.

BIONDELLO

Onda ovako: Battista je siguran, nakon razgovora s lažnim ocem lažnijega sina.

LUCENZIO

I što je s njim?

BIONDELLO

Njegovu kćer dovode k vama na večeru.

LUCENZIO

I onda?

BIONDELLO

Stari svećenik iz crkve Svetoga Luke stoji vam na zapovijed u svako doba.

LUCENZIO

I što sa svime tim?

BIONDELLO

Ne bih znao reći, osim da su oni zauzeti oko krivotvore-noga jamstva. Uzmite vi njezino jamstvo, *cum privilegio ad imprimendum solum*.³⁸ U crkvu! Uzmite svećenika, crkvenjaka i dovoljan broj čestitih svjedoka.

Ako to nije ono što tražite, ja vam ne znam lijeka, nego recite Bianki zbogom za sve vijeke vijeka.

LUCENZIO

Čuješ li ti, Biondello —

BIONDELLO

Ne mogu se zadržavati. Poznao sam djevojku koja se udala jednog popodneva kad je pošla u vrt po peršin da nadjene kunića. Tako možete i vi, gospodine; i tako zbogom, gospodine. Gospodar je mene odredio da odem do Svetoga Luke, da kažem svećeniku da bude spreman za vaš dolazak s vašim dodatkom.

100

(Izlazi.)

LUCENZIO

Mogu i hoću, ako je ona s tim zadovoljna.

Njoj će biti drago, zašto bih onda ja sumnjao?

Bilo što bilo, idem je otvoreno zvati;

bit će gadno ako se Cambio bez nje vrati.

(Izlazi.)

---

38 Latinski, čest natpis na naslovnica knjiga u 16. stoljeću; doslovno je značio *s povlasticom tiskanja samo*, ali se razumijevao kao isključivo pravo tiskanja.

PETI PRIZOR

Cesta prema Padovi.

(Ulaze Petruccio, Katarina, Hortensio i sluge.)

PETRUCCIO

Idemo, u ime Božje, još jednom do kuće našeg punca. Dobri Bože, kako sjajno i vedro blista mjesec.

KATARINA

Mjesec? Sunce! Nije sad mjesečina.

PETRUCCIO

Ja kažem, ono je mjesec što tako sjajno blista.

KATARINA

Ja znam, ono je sunce što tako sjajno blista.

PETRUCCIO

No, tako mi sina moje majke, a to sam ja, bit će mjesec, ili zvijezda, ili ono što poželim, ili više ne putujem do kuće vašeg oca. —

(Slugama.)

Podite, i vratite konje. — Neprekidno prkosi, i prkosi, ništa drugo nego prkosi.

10

HORTENSIO

Kažite kako on kaže, ili nikad ne ćemo poći.

KATARINA

Naprijed, molim, kad smo stigli toliko daleko, pa neka bude mjesec ili sunce, ili što vas je volja. Pa ako vas je volja zvati ga rogozovom lojanicom, odsada prisežem da će to i za me biti.

PETRUCCIO

Ja kažem, ono je mjesec.

KATARINA

Ja znam, ono je mjesec.

PETRUCCIO

Ne, ti onda lažeš. Ono je blaženo sunce.

KATARINA

Onda, blažen budi Bože, ono je blaženo sunce.

Ali ono nije sunce kad vi kažete da nije,

a mjesec se mijenja jednako kao vaša ćud.

20

Kako vi htjednete da se zove, upravo to biva,

i tako će to biti tako za Katarinu.

HORTENSIO

Petruccio, nastavi dalje, bitka je dobivena.

PETRUCCIO

Pa naprijed, naprijed. Ovako se treba kugla
kotrljati, a ne nesretno protiv prirodnog nagiba.

Ali tiho, dolazi nam društvo.

(Ulazi Vincenzo.)

Dobro jutro, plemenita gospo, kamo krenuste? —

Reci mi, mila Kato, i reci mi iskreno,

jesi li ikada vidjela cvatnije plemkinje?

Takav rat bjeline i rumenila na obrazima!

30

Koje zvijezde osipaju nebo takvom ljepotom

kao što ta dva oka pristaju tomu nebeskom licu?

Lijepa ljupka djevojko, još jednom ti dobar dan.

Mila Kato, zagrlji je poradi njezine ljepote.

HORTENSIO

Izludit će čovjeka, kad od njega pravi ženu.

KATARINA

Mlada propupala djevo, lijepa, i svježā,
i mila, kamo ideš, ili gdje ti je prebivalište?
Sretni roditelji tako lijepa djeteta,
još sretniji čovjek kojemu sklone zvijezde
udijele tebe za ljupku družicu u postelji.

40

PETRUCCIO

Pa, što je Kato, nadam se da nisi poludjela.
Ovo je čovjek, star, naboran, ispijen, uvenuo,
a ne djevojka, kao što ti kažeš da jest.

KATARINA

Oprosti, ostarjeli oče, mojim varavim očima,
koje je tako zaslijepilo ovo sunce
da mi sve što pogledam izgleda zeleno.
Sada zamjećujem da si pravi štovani otac.
Oprosti, molim te, što sam ludo pogriješila.

PETRUCCIO

Oprosti, dobra starino, i k tomu nam obznani
kamo putuješ; ako si skupa s nama,
obradovat ćemo se tvojem društvu.

50

VINCENZO

Lijepi gospodine, i vi, vesela moja gospo,
koji ste me svojim čudnim pristupom jako smeli,
moje je ime Vincenzo, moje prebivalište Pisa,
a zaputio sam se u Padovu, da ondje pohodim
svoga sina kojega dugo nisam vidio.

PETRUCCIO

Kako se on zove?

VINCENZO

Lucenzio, plemeniti gospodine.

PETRUCCIO

Sretna li susreta; još sretnijega za tvog sina.
I sada po zakonu, koliko i po štovanoj dobi,
mogu te oslovljavati svojim ljubljenim ocem. 60
Sa sestrom moje žene, ove plemkinje,
tvoj sin se dosad već oženio. Nemoj se čuditi,
i nemoj se žalostiti, ona je na dobru glasu,
ima bogat miraz, i dostojna je po rođenju;
osim toga, takvih je vrлина kako može dolikovati
supruzi bilo kojega plemenita gospodina.
Dopustite mi da se zagrlim sa starim Vincenzom;
pa se otisnimo mi da vidimo tvoga čestita sina,
koji će se silno obradovati tvojem dolasku.

VINCENZO

Ali, je li to istina, ili vam je inače veselje, 70
kao veselim putnicima, zbijati šale
s društvom na koje se namjerite?

HORTENSIO

Ja te uvjeravam, oče, tako je.

PETRUCCIO

Idemo, pođi s nama i vidjet ćeš da je istina;
jer ti si zbog naše prve razdraganosti sumnjičav.
(*Izlaze svi osim Hortensija.*)

HORTENSIO

Dobro, Petruccio, ovo mi je dalo hrabrosti.
Udovica je moja! A bude li ona tvrdoglava,
ti si tada poučio Hortensija da bude tvrdokoran.
(*Izlazi.*)

PETI ČIN

PRVI PRIZOR

Padova. Ispred Lucenziove kuće.

(Ulaze Biondello, Lucenzio Škoji nije više prurušenš i Bianca. Gremio je otprije na pozornici.)

BIONDELLO

Tiho i brzo, gospodine, jer svećenik je spreman.

LUCENZIO

Letim, Biondello. Ali možda te oni ustrebaju kod kuće, zato nas ostavi.

(Izlaze on i Bianca.)

BIONDELLO

Ne, vjere mi; vidjet ću crkvu na vašim plećima, onda ću se vratiti u dom svoga gospodara što prije budem mogao.

(Izlazi.)

GREMIO

Čudim se što Cambio ne dolazi cijelo ovo vrijeme.

(Ulaze Petruccio, Katarina, Vincenzo, Grumio i sluge.)

PETRUCCIO

Gospodine, evo vrata, to je Lucenziova kuća.

Moga punca leži više prema tržnici.

Onamo moram ja, a vas ovdje ostavljam, gospodine.

VINCENZO

Nema vam druge, nazdravit ćemo prije nego odete. 10
Mislim da ću vam ovdje narediti dobrodošlicu,
i po svoj prilici može se očekivati neko ugošćenje.
(*Kuca.*)

GREMIO

Imaju posla unutra. Bolje vam je da jače pokucate.
(*Učitelj proviri kroz prozor.*)

UČITELJ

Tko to kuca kao da hoće izvaliti vrata?

VINCENZO

Je li sinjor Lucenzio doma, gospodine?

UČITELJ

Doma je, gospodine, ali se ne može govoriti s njim.

VINCENZO

Što ako mu čovjek donese stotinu ili dvjesto funta da ga razveseli s njima?

UČITELJ

Zadržite svojih stotinu funta za sebe. Ne će mu nijedna ustrebati dok sam ja živ.

PETRUCCIO

Da, rekao sam vam kako je vaš sin jako obljubljen u Padovi. — Čujete li, gospodine? Da se okanimo isprazna okolišanja, molim vas, recite sinjor Lucenziju da je njegov otac došao iz Pise, i ovdje je pred vratima da bi s njim govorio.

UČITELJ

Ti lažeš. Njegov otac je došao iz Mantove, i ovdje gleda kroz prozor.

VINCENZO

Jesi li ti njegov otac?

UČITELJ

Da, gospodine, tako kaže njegova majka, ako joj mogu vjerovati.

PETRUCCIO (*Vincenzu*)

Pa, što je to, gospodine! Pa, to je čista lopovština, da svojatate ime drugog čovjeka.

UČITELJ

Zgrabite toga lupeža. Vjerujem da je nakanio prevariti nekoga u ovome gradu praveći se da sam ja.

(*Ulazi Biondello.*)

BIONDELLO

Vidio sam ih u crkvi zajedno. Bog im dao da sretno putuju! Ali tko je to ovdje? Moj stari gospodar Vincenzo! Sad smo propali, svedeni smo na ništa.

VINCENZO (*Biondellu*)

Dodi ovamo, obješenjače.

40

BIONDELLO

Nadam se da mogu birati, gospodine.

VINCENZO

Dodi ovamo, huljo. Što, zar si me zaboravio?

BIONDELLO

Zaboravio vas? Ne, gospodine. Nisam vas mogao zaboraviti, jer vas nikada prije nisam vidio u cijelome svom životu.

VINCENZO

Što, zloglasni lupežu jedan, zar nikada nisi vidio oca svoga gospodara, Vincenza?

BIONDELLO

Što, moga staroga poštovanoga gospodara? Jesam, bogme, gospodine! Vidite ga gdje gleda kroz prozor.

VINCENZO

Zar je to tako, zbilja?

50

(Tuče Biondella.)

BIONDELLO

U pomoć, u pomoć, u pomoć! Evo luđaka, ubit će me.

(Izlazi.)

UČITELJ

U pomoć, sine! U pomoć, sinjor Battista!

(Izlazi s prozora.)

PETRUCCIO

Molim te, Kato, stanimo sa strane da vidimo svršetak ove nesuglasice.

(Ulaze učitelj sa slugama, te Battista i Tranio Šprerušen u Lucenzijaš.)

TRANIO

Gospodine, tko ste vi te se usuđujete tući moga slugu?

VINCENZO

Tko sam ja, gospodine? Ne, tko ste vi, gospodine? O besmrtni bogovi! O gizdavi lupežu! Svileni prsluk, baršunaste hlače, grimizni plašt i stožasti šešir! Oh, propao sam, propao sam! Dok se ja trsim kao dobar domaćin kod kuće, moj sin i moj sluga potrošiš sve na sveučilištu.

TRANIO

Što je, što vas je spopalo?

BATTISTA

Što, je li taj čovjek lud?

TRANIO

Gospodine, izgledate kao trijezan stariji gospodin po svojoj odjeći, ali vaše riječi pokazuju da ste luđak. Pa, gospodine, što se vas to tiče ako ja nosim biserje i zlato? Zahvaljujem svomu dobrom ocu što mogu sebi to dopustiti.

VINCENZO

Tvomu ocu? O lupežu! On je jedrar u Bergamu.

70

BATTISTA

Varate se, gospodine, varate se, gospodine. Molim, što mislite kako mu je ime?

VINCENZO

Kako mu je ime? Kao da ja ne znam njegovo ime? Odgajam ga otkad su mu bile tri godine, i njemu je ime Tranio.

UČITELJ

Odlazi, odlazi, ludi magarče! Njemu je ime Lucenzio, i on je moj sin jedinac, i baštinik svih imanja što ih posjedujem, ja, sinjor Vincenzo.

VINCENZO

Lucenzio? Oh, on je umorio svoga gospodara! Zgrabite ga, opominjem vas, u ime vojvode. Oh, sine moj, sine moj! Reci mi, lupežu jedan, gdje je moj sin Lucenzio?

TRANIO

Zovite redarstvenika.

(Ulazi redarstvenik.)

Vodite ovoga ludog nitkova u zatvor. Oče Battista, opominjem vas, gledajte da se izvede pred sud.

VINCENZO

Da mene vodi u zatvor?

GREMIO

Stanite, redarstveniče. Ne će poći on u zatvor.

BATTISTA

Ne govorite, sinjor Gremio. Ja kažem da će poći on u zatvor.

GREMIO

Čuvajte se, sinjor Battista, da ne padnete u stupicu u tom poslu. Usuđujem se zakleti da je ovo pravi Vincenzo.

UČITELJ

Zakuni se, kad se usuđuješ.

GREMIO

Ne, ne usuđujem se zakleti.

TRANIO

Onda bi ti bolje bilo reći da ja nisam Lucenzio.

GREMIO

Ne, znam da ti jesi sinjor Lucenzio.

BATTISTA

Vodite toga slinavca, u zatvor s njim!

VINCENZO

Evo kako se stranci mogu povlačiti i zlostavljati. O nakazni lupežu!

(Ulaze Biondello, Lucenzio i Bianca.)

BIONDELLO

Oh, nastradali smo, eno njega ondje. Zaniječite ga, odrecite ga se, ili smo inače svi propali.

LUCENZIO *(klekne)*

Oprostite, mili oče.

VINCENZO

Je li moj mili sin živ?

(Izlaze Biondello, Tranio i učitelj, najbrže što mogu.)

BIANCA

Oprostite, dragi oče.

BATTISTA

Kako si ti zgriješila?

Gdje je Lucenzio?

LUCENZIO

Ovdje je Lucenzio,
pravi sin pravoga Vincenza,

koji je ženidbom zadobio vašu kćer,
dok su vama lažni samozvanci zasljepljivali oči.

GREMIO

Ovo je dokazana spletko da nas sve zavara.

VINCENZO

Gdje je onaj prokleti lupež Tranio,
koji me je u tome izazivao i onako mi prkosio?

110

BATTISTA

Pa, recite mi, zar ovo nije moj Cambio?

BIANCA

Cambio se pretvorio u Lucenzija.

LUCENZIO

Ljubav je
učinila ta čudesa. Radi Biankine ljubavi
ja sam zamijenio svoje mjesto s Traniom,
dok je on obnašao moj položaj u gradu;
i tako sam naposljetku sretno stigao
u željenu luku svoga blaženstva.
Što je Tranio učinio, ja sam ga na to prisilio;
stoga mu oprostite, mili oče, meni za volju.

VINCENZO

Odrezat ću tomu lupežu nos zato što me je htio poslati
u zatvor.

BATTISTA (*Lucenziju*)

Ali čujete li, gospodine? Jeste li se vi oženili mojom kćeri
ne pitajući moju privolu?

VINCENZO

Ne bojte se, Battista, pružit ćemo vam zadovoljstvo, ta
idite. Ali ja ću unutra, da se osvetim za ovu lupeštinu.

(Izlazi.)

BATTISTA

I ja, da istražim dubinu ove lopovštine.

(Izlazi.)

LUCENZIO

Nemoj blijedjeti, Bianca; tvoj se otac ne će srditi.

(Izlaze Lucenzio i Bianca.)

GREMIO

Moj kolač je prijesan, ali idem s drugima u miru;
izgubio sam svu nadu, osim svog dijela na piru.

(Izlazi.)

KATARINA

Mužu, pođimo za njima da vidimo svršetak ove gungule.

PETRUCCIO

Prvo me poljubi, Kato, pa ćemo poći.

KATARINA

Što, nasred ulice?

PETRUCCIO

Što, zar se mene stidiš?

KATARINA

Ne, gospodine, Bože sačuvaj; ali se stidim ljubiti.

PETRUCCIO

Pa onda, vratimo se kući. — Idemo odavde, momče moj.

KATARINA

Ne, dat ću ti poljubac.

(Poljubi ga.)

Molim te, ljubavi, sad stoj.

PETRUCCIO

Zar ovo nije dobro, Kato? Idemo, zlato krasno.
Bolje ikad nego nikad, jer nikad nije kasno.

(Izlaze.)

DRUGI PRIZOR

Padova. U Lucenziovoj kući.

(Ulaze Battista, Vincenzo, Gremio i učitelj; Lucenzio i Bianca; za njima Petruccio i Katarina, te Hortensio i udovica; na kraju Tranio, Biondello i Grumio koji s drugim slugama pripremaju zakusku.)

LUCENZIO

Napokon, premda je potrajalo, naše neskladne note se
slāžu,
i stiglo je vrijeme, pošto je završio bijesni rat,
da se smiješimo izbjegnutim nevoljama i prohujalim
opasnostima.

Lijepa moja Bianca, poželi dobrodošlicu mojem ocu,
dok ja s jednakim rodbinstvom pozdravljam tvojega.
Brate Petruccio, sestro Katarino,
i ti, Hortensio, sa svojom ljupkom udovicom,
pogostite se najboljim, i dobro došli u moju kuću.
Moja zakuska služi da nam zatvori želudac
poslije velike dobre gozbe. Molim vas, sjednite,
jer sada sjedimo da bismo jednako brbljali i jeli.

10

PETRUCCIO

Ništa nego sjednite i sjednite, i jedite i jedite!

BATTISTA

Padova pruža takvu ljubaznost, sine Petruccio.

PETRUCCIO

Padova pruža samo ono što je ljupko.

HORTENSIO

Radi obojice nas, volio bih da je ta riječ istinita.

PETRUCCIO

Gle, života mi, strah je između Hortensija i udovice.

UDOVICA

Nemojte se nikad u me pouzdati ako je mene strah.

PETRUCCIO

Vi ste vrlo umni, ali ne razumijete što ja imam na umu.
Ja hoću reći da je Hortensija strah vas.

UDOVICA

Tko ima vrtoglavicu, taj misli da svijet oko njega kruži. 20

PETRUCCIO

Zaokružen odgovor.

KATARINA

Gospo, kako vi to mislite?

UDOVICA

Kako sam začela, zbog njega.

PETRUCCIO

Začela zbog mene! Kako se Hortensiju to sviđa?

HORTENSIO

Moja udovica kaže da je tako začela svoju priču.

PETRUCCIO

Vrlo dobro ispravljeno. Poljubite ga za to, dobra udovice.

KATARINA

»Tko ima vrtoglavicu, taj misli da svijet oko njega kruži.«
Molim vas, recite mi što ste time mislili?

UDOVICA

Vaš muž, zato što ga muči goropadnica prava,
svojim jadom tugu mojeg muža premjerava.
I sada znadete moje mišljenje. 30

KATARINA

Vrlo jadno mišljenje.

UDOVICA

Točno, jer na vas mislim.

KATARINA

A ja sam jadna, zbilja, što se na vas osvrćem.

PETRUCCIO

Drži je, Kato!

HORTENSIO

Drži je, udovice!

PETRUCCIO

Stotinu kruna, da će je moja Kata nadhrvati.

HORTENSIO

To je moja redovna dužnost.

PETRUCCIO

Govoriš kao redarstvenik. U tvoje zdravlje, mladiću.

(Nazdravlja Hortensiju.)

BATTISTA

Kako se Gremiju sviđa ova domišljata čeljad?

GREMIO

Vjerujte mi, gospodine, roškaju se od glave do repa.

BIANCA

Od glave do repa! Dosjetljiva bi osoba rekla
da su vaša glava i rep zapravo glava i rog.

40

VINCENZO

Da, gospo mladenko; je li vas to probudilo?

BIANCA

Da, ali me nije uplašilo, zato ću opet zaspati.

PETRUCCIO

Ne, to ne ćete. Kad ste već započeli,
izdržite jednu do dvije oštre strijele.

BIANCA

Zar sam ja vama ptica? Premjestit ću se iz grma,
pa me onda gonite dok natežete svoj luk.

Dobro mi došli svi.

(Izlaze Bianca, Katarina i udovica.)

PETRUCCIO

Preduhitrila me je. Eto, sinjor Tranio,
na tu ste pticu ciljali, ali je niste pogodili;
zato u zdravlje svima koji odapeše i promašiše.

50

TRANIO

O gospodine, Lucenzio me odriješio kao svoga hrta,
koji trči za sebe, a lovi za svoga gospodara.

PETRUCCIO

Dobra i hitra usporedba, ali malko grize.

TRANIO

Dobro je, gospodine, što ste vi lovili za sebe.
Ljudi misle da je vaša srna na vas nasrnula.

BATTISTA

Ho, ho, Petruccio! Tranio vas je sad pogodio.

LUCENZIO

Hvala ti za taj ubod, dobri Tranio.

HORTENSIO

Priznajte, priznajte, zar vas nije tu pogodio?

PETRUCCIO

Malko me je ranio, priznajem;
a kako se ta strijela odbila od mene,
deset prema jedan da je vas dvojicu osakatila.

60

BATTISTA

Sada, sasvim ozbiljno, zete Petruccio,
ja mislim da ti imaš najgoru goropadnicu od svih.

PETRUCCIO

Dobro, ja kažem da nemam. I stoga, kao dokaz,
neka svatko pošalje po svoju ženu,
pa čija žena bude najposlušnija,
i odmah dođe čim on po nju pošalje,
taj će odnijeti okladu koju predložimo.

HORTENSIO

Pristajem. Koja je oklada?

LUCENZIO

Dvadeset kruna.

70

PETRUCCIO

Dvadeset kruna?

Toliko ću staviti na svoga sokola ili hrta,
ali dvadeset puta toliko na svoju ženu.

LUCENZIO

Onda stotinu.

HORTENSIO

Pristajem.

PETRUCCIO

Ugovoreno! Gotovo.

HORTENSIO

Tko će početi?

LUCENZIO

Ja ću početi.

Idi, Biondello, reci svojoj gospodarici da dođe k meni.

BIONDELLO

Idem.

(Izlazi.)

BATTISTA

Zete, ja ću s tobom popola da Bianca dolazi.

LUCENZIO

Ne ću ni s kim popola. Sve ću snositi sam.

80

(Ulazi Biondello.)

Što je, što je novo?

BIONDELLO

Moja gospodarica vam poručuje,
gospodine, da je zauzeta i da ne može doći.

PETRUCCIO

Kako? Ona je zauzeta, i ne može doći?
Je li to odgovor?

GREMIO

Da, i to ljubazan odgovor.
Molite Boga, gospodine, da vaša žena ne pošalje gori.

PETRUCCIO

Ja se nadam boljemu.

HORTENSIO

Momče Biondello, idi i zamoli moju ženu
da dođe smjesta k meni.

(Izlazi Biondello.)

PETRUCCIO

Oho, da je zamoli!
No, onda svakako mora doći.

HORTENSIO

Bojim se, gospodine,
što god vi činili, vaša se ne će dati ni zamoliti.

(Ulazi Biondello.)

Onda, gdje je moja žena?

BIONDELLO

Ona kaže da vi spremate neku veselu šalu.
Ne želi doći. Poručuje da vi dođete k njoj.

PETRUCCIO

Sve gore i gore; ona ne želi doći!
Oh, to je sramotno, nepodnošljivo, ne da se izdržati!
Momče Grumio, idi do svoje gospodarice,
reci da joj zapovijedam da dođe k meni.

(Izlazi Grumio.)

HORTENSIO

Znam njezin odgovor.

PETRUCCIO

Koji?

HORTENSIO

Da ne će doći.

PETRUCCIO

To gora moja sreća, i gotovo.

(Ulazi Katarina.)

BATTISTA

Gle, tako mi svetinje, dolazi Katarina.

100

KATARINA

Što želite, gospodine, kad šaljete po mene?

PETRUCCIO

Gdje je tvoja sestra, i Hortensiova žena?

KATARINA

Sjede u salonu kraj vatre i čavrljaju.

PETRUCCIO

Idi, dovedi ih ovamo. Ako odbiju doći,
batinama mi ih pošteno dotjeraj pred muževe.
Odlazi, kad kažem, i smjesta ih dovedi ovamo.

(Izlazi Katarina.)

LUCENZIO

Ovo je pravo čudo, ako govorite o čudima.

HORTENSIO

Upravo je tako. Ja se čudim što nagoviješta.

PETRUCCIO

Bogme, mir nagoviješta, i ljubav, i spokojan život,
strahopoštovani zakon, i pravednu vladavinu,
i, da budem kratak, sve što je milo i sretno.

110

BATTISTA

Lijepa te sreća zapala, dobri Petruccio!
Dobio si okladu, i ja ću pridodati
njihovim gubitcima dvadeset tisuća kruna,
drukčiji miraz drukčijoj svojoj kćeri,
jer se promijenila kakva nikad nije bila.

PETRUCCIO

Ne, ja hoću još bolje dobiti svoju okladu,
i pokazati više znakova njezine poslušnosti,
njezine novonastale vrline i pokornosti.

(Ulaze Katarina, Bianca i udovica.)

Vidite je gdje dolazi, i dovodi vaše tvrdoglave žene
kao sužnjice svoga ženskog uvjeravanja.

Katarino, ne pristaje ti ta tvoja kapa.

Skidaj tu ludoriju, baci je pod noge.

(Katarina poslušna.)

120

UDOVICA

Gospode, ne daj mi nikad razloga za uzdahe
dok ne budem dovedena u tako glup položaj.

BIANCA

Fuj, kakvom glupom poslušnosti vi ovo nazivate?

LUCENZIO

Kad bi bar i vaša poslušnost bila tako glupa.
Mudrost vaše poslušnosti, lijepa Bianca,
stajala me je stotinu kruna otkad smo večerali.

BIANCA

To ste gluplji što ste se kladili na moju poslušnost. 130

PETRUCCIO

Katarino, nalažem ti, kaži ovim jogunastim ženama
kakvu poslušnost duguju svojim gospodarima i muževima.

UDOVICA

Dajte, dajte, vi se rugate. Ne želimo nikakva kazivanja.

PETRUCCIO

Idemo, kad kažem, i počni prvo s njom.

UDOVICA

To ne će.

PETRUCCIO

Ja kažem da hoće. I počni prvo s njom.

KATARINA

Fuj, fuj! Razvedri to neljubazno čelo puno prijetnje,
i ne strijeljaj prijezirnim pogledima iz tih očiju,
da bi ranila svoga gospodara, svoga kralja, svog vladara.
To nagrđuje tvoju ljepotu kao što mrazovi oprže livade, 140

uništava ti dobar glas kao što vihori stresaju lijepe pupoljke,
 i ni u jednom smislu to nije dolično ni ljupko.
 Srdita žena je nalik na zamučeno vrelo,
 muljevito, neprivlačno, žitko, lišeno ljepote;
 i dok je takvo, nema ga tako suha ni žedna
 tko bi se udostojio srknuti ili dirnuti i kapi iz njega.
 Tvoj muž je tvoj gospodar, tvoj život, tvoj čuvar,
 tvoj poglavar, tvoj vladar; onaj koji se brine za tebe,
 i za tvoje uzdržavanje; koji izlaže svoje tijelo
 mukotrpnu radu i na moru i na kopnu, 150
 bdijući noću u olujama, danju u hladnoći,
 dok ti u toplu ležiš doma, sigurna i spokojna;
 a ne ište nikakva drugog danka iz tvojih ruku
 nego ljubav, lijepe poglede i iskrenu poslušnost —
 premalu naknadu za tako velik dug.
 Kakvu poslušnost podanik duguje knezu,
 jednaku takvu žena duguje svojem mužu.
 A kad je tvrdoglava, zlovoljna, osorna, ljuta,
 i neposlušna njegovoj čestitoj volji,
 što je ona drugo nego podla svadljiva odmetnica, 160
 i pokvarena izdajnica gospodara koji je ljubi.
 I ja se sramim što su žene tako glupe
 te objavljuju rat gdje bi morale kleknuti za mir,
 ili žude za upravljanjem, prevlasti i moći,
 gdje su obvezne služiti, ljubiti i pokoravati se.
 Zašto su naša tijela meka, i slaba, i glatka,
 neprikladna za trud i nevolje na svijetu,
 nego da naša meka ćud i naše srce
 budu u lijepom skladu s našom vanjštinom?
 Dajte, dajte, vi tvrdoglave i nemoćne gujavice, 170
 moj duh je bio ohol kao bilo koji od vaših,
 moje srce jednako uznosito, razum možda i više,
 da uzvratim riječ za riječ i mrgođenje za mrgođenje.

Ali sada vidim da su naša koplja tek slamke,
naša snaga jednako slaba, naša slabost neusporediva,
hineći da smo najviše ono što najmanje jesmo.
Stoga snizite svoje oholosti, jer vam one pomoći ne mogu,
i položite svoje ruke ispod muževljevih nogu.
U znak te poslušnosti, ako je po volji njemu,
moja je ruka spremna da mu ugodi u svemu. 180

PETRUCCIO

No, to je prava cura! Dođi, i poljubi me, Kato.

LUCENZIO

Da, svaka čast, stari moj, jer tvoja je zadnja zato.

VINCENZO

Što je lijepo čuti, kad su djeca pokorna.

LUCENZIO

Ali je ružno čuti, kad je žena tvrdokorna.

PETRUCCIO

Dođi, Kato, idemo u postelju.

Nas trojica smo se oženili, ali vas dvojica ste gotovi.

(Lucenziju.)

Ja sam odnio okladu, premda si ti u sredinu ustrijelio;

pa, kad sam pobjednik, Bog vam laku noć udijelio.

(Izlaze Petruccio i Katarina.)

HORTENSIO

No, ti si ukrotio prgavu goropadnicu, svaka čast i poštenje.

LUCENZIO

Pravo je čudo što se dala tako ukrotiti, uz vaše dopuštenje. 190

(Izlaze.)